

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I., Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per 934—1938.
Trib. Timișoara.
Redactor resp.: Dr. VARNAY ELEMÉR

Borus előjelek

Két százalékkal többet kell ezután fizetnie a vevőnek minden ötven leien felüli vásárlásnál. Csak bizonyos elsőrendű közszükségleti cikkek vásárlásánál van kivételnek helye. Látszólag nem sok ez a két százalék.

A fogyasztási adót ugyanis szakadatlanul kell fizetni. Az év háromszázhatvanöt napján szüntelenül esedékes ez az adó, kiterjed a szükségletek minden fajtájára, ha cipőt, ruhát, vásznat, kalapot, vagy bárminemű nem kivételezett élelmészeti cikket kell előteremteni a család számára. Még a gyógyszer után is fizetni kell az adót, bár ezt — véleményünk szerint — mentesíteni kellett volna. Még fogja drágítani az életet minden vonatkozásban ez a két százalék, amelyet a háború következtében kénytelen viselni a fogyasztó közönség. Még hozzá egy olyan háború következtében, amelyet mások folytatnak. Dehát minden országnak preventive kell a biztonságáról gondoskodni, így zokszó nélkül kell tudomásul vennünk ezt a törvényes rendelkezést is, amely tulajdonképpen Románia létérdekeit szolgálja. Ha nem lett volna rá szükség, bizonyára nem vezették volna be ezt a súlyos adóemeltetést, mert hiszen egyetlen országnak sem célja, hogy indokolatlanul vesse a legsúlyosabb megterheléseket úgyis görnyedező polgárai vállaira. Az így előteremtett jövedelmek maradtak a hadfelszerelési alapot szolgálják. Azt célozza ez a két százalék, hogy minden támadás lehetősége ellen sziklaszilárd és felvértezett legyen az ország. Ma, amikor látjuk, hogy máról-holnapra államok tűnnek el a végzet súlylyesztőjében, bizonyára nem felesleges az óvatosság, bármilyen terhes is ennek a felkészülésnek áldozatait elviselni. Viselniük kell tehát azokat abban a reményben, hogy talán rövidesen elsimul majd az európai nagy háborús viszály, a midőn a békésebb idők visszatértevel, természetesen megszünnének majd a kivételes idők megterhelései is.

Várjuk tehát türelemmel a jobb időket, az áldatlan európai háború végét. Sajnos azonban, a legutóbbi napok eseményei nem igen adnak tápot annak a reménynek, hogy a nagy nemzetek között csakhamar elsimulnak a bőszen ellentétek. Az amerikai jelentésekből már tudjuk, hogy Welles Sumner európai útja nem hozta közelebb a béke lehetőségét. Churchill legutóbbi beszéde pedig, amelyet az angol alsóházban mondott, egyenesen végzeteszerű események kibontakozását sejteti. Az admirális első lordja kijelentette, hogy a lavina minden percben elindulhat, hogy minden pillanatban megkezdődhetik a totális háború pokoli színjátéka. Az a háború, amely alól Belgium, Hollandia és Luxemburg sem vonhatja ki magát, mert a félelmes összeütközés mindhárom ország területét elömléssel fenyegeti. Ha pedig egyszerre megindul ez a tüzelő, lángoló árvize a szenvedélyeknek, úgy Isten tudja, meddig ér, kit talál meg és hol áll meg? Minden jel arra mutat, hogy nem lehet megakadályozni, sőt elhalasztani már ezt a keserves döntő leszámolást, hiába mesterkedtek Welles, Mussolini és mások, hiába intézte trónja magaslatáról kötségbeesett szavatait az egész világ népeire a pápa. E pillanatban bármilyen keserves is ezt a tragikus tény tudomásul venni, minden jel arra vall, hogy a béke ügye végérvényesen elbukott. De mi történt, miért kellett annak jönnie, hogy eltűnjék a kiengesztelő és minden lehetőség?

A feleletet erre a kérdésre az Északon történt legutóbbi események adják meg. Azok a tengeri csatározások, amelyek végzeteszerű továbbfejlesztések súlyos magvát hordva a Ska-

Weigand résztvételével ülést tartott a francia haditanács

Negyvennyolc órán belül megvalósítják az angolok
a dugáruellenőrzés új módszerét

A Rador hírszolgálati ügynökség jelentései

Párisból jelentik: Weygand tábornok, aki az elmúlt napokban Istanbulban, Ankarában és Aleppóban tárgyalt, Damaszkuszba váratlanul Párisba repült. A tábornok levezette az aleppoi angol-francia-török vezérkari tárgyalásokat, amelyek azzal a megállapodással végeztek, hogy rövidesen szaporítani fogják a szövetségesek közelkeleti hadseregének létszámát.

Daladier hadügyminiszter tegnap hosszabb

megbeszélést folytatott Weygand tábornokkal, majd Lebrun elnöklété alatt ülést tartott a francia haditanács,

ez követőleg pedig Daladier tanácskozott a hadsereg vezetőivel. A haditanács csak alkalomszerűen ül össze fontos döntések előkészítése céljából. Utolsó ülését több hónappal ezelőtt tartotta.

Weygand előzőleg titokban is volt Párisban

Párisból jelentik: A Lebrun elnökletével tartott haditanácson Weygand tábornok is részt vett. Tekintve, hogy a haditanács csak igen fontos katonai döntések ügyében szokott összeülni, az összejöveteltől igen fontos döntéseket várnak. Figyelmet kelt, hogy

Weygand tábornok titokban már akkor is Párisban tartózkodott, amikor a Daladier-kormány lemondására került a sor. Ugyancsak feltűnt, hogy Reynaud miniszterelnöknek vasárnap este az amerikai rádióállomások részére ígért rádióbeszédében az utolsó pillanatban, a légköri zavarokra való hivatkozással elmaradt.

Politikai körök értesülése szerint Weygand tábornok hosszasan tárgyalt Daladier hadügyminiszterrel is és már útnak is van Szíria felé.

A FRANCIA ÁLLAMTANÁCS ÜLÉSE

Párisból jelentik: A francia államtanács hétfőn délelőtt Lebrun elnöklété alatt ülést tartott. Reynaud miniszterelnök beszámolt a külpolitikai helyzetről és ismertette a legfelsőbb haditanács londoni ülésének határozatait. Foglalkozott ezután az államtanács azokkal az intézkedésekkel, amelyet az ország belsejében kifejtett kommunista és nemzeti szocialista tevékenység ügyében a kormány elrendelt.

Cáfolják, hogy a szövetségesek hajói átkelnek a Dardanellákon

Párisból jelentik: A Havas-ügynökség közli, hogy angol hivatalos helyről hétfőn újból megcáfolták azokat az idegen forrásból származó híreket, amelyek szerint Törökország hozzájárult volna a szövetségesek hadihajóinak a Dardanellákon való áthaladásához. Angol körökben hangsúlyozzák, hogy a montreuxi egyezmény előírja, miszerint olyan háborúban, amelyben Törökország semleges, egyetlen hatalom hadihajói sem haladhatnak át a Dardanellákon.

Londonból jelentik: Hivatalos helyről határozottan cáfolják azokat a híreket, amelyek szerint a szövetségesek azzal a kéréssel fordultak volna Törökországhoz, hogy engedje meg, hogy az angol és francia hajók áthaladását a Dardanellákon.

HÁBORÚS MEGEGYEZÉS A SZÖVETSÉGESEK ÉS TÖRÖKORSZÁG KÖZÖTT

Aleppból jelentik, hogy az angol-francia-török megpízottak megállapodást írtak alá, amely a három állam hadseregeinek a háború esetén történő felhasználásáról intézkedik. A három állam összhangba hozta a háborús előkészületeket és megtette a szükséges intézkedéseket, hogy az állandóan hadikészültségben lévő csapatokat a leggyorsabban elszállítsák arra a pontra, ahol azokra szükség lesz.

Ankarából jelentik: Massigli francia nagykövet, Puaux szíriai főbiztos és Saracoglu külügyminiszter tegnap délután aláírták a Törökország és Szíria között létrejött baráti és jószomszédi szerződést. Saracoglu beszédében megállapította, hogy az aláírt egyezmény a jövőben kiküszöböli a török-francia viszony gátló akadályait.

NEM TAMADJAK MEG A BAKUI OLAJMEZŐKET

Stockholmból jelentik: Az Aftonbladet londoni tudósítója vasárnap este a következőket táviratozta lapjának: Mint a legbiztosabb forrásból hallani, a szövetséges hatalmak elejtették azt a tervet, hogy légi támadást indítsanak a bakui olajmezők ellen.

gerrak körül zajlanak. A szövetségesek kiterjesztették a blokádot. El akarják vágni Németország hajóforgalmát Svédországtól és Norvégiától. Már pedig ha Németország a svéd acéltól, nitroglicerintől és egyéb, a háború folytatásához multhatatlanul szükséges anyagoktól elcsúszik, úgy hadiipara végzetes kárt szenved. Nem is fog késlekedni tehát az ellenválással, hogy kiszabaduljon az angol flotta fojtogató öleléséből. Ez a válasz pedig csak az lehet, hogy az el-

lenségesei tengeri erők összeütköznek. De mi ennek a legközelebbi következménye? Természetesen bevonódik a háborúba, harctér lesz csakhamar Svédország és Norvégia is. Ezzel aztán magas Északtól Svájcig megvalósul a totális háború, amelyetől nem mentesülhetnek a kis országok, hiába igyekeznek minden erővel fenntartani semlegességüket. Ezek azok az előjelek, amiért remegünk az egész világ sorsát eldöntő áprilistól.

Churchill szerint a szövetségesek súlyos megpróbáltatások előtt állanak

Londonból jelentik: Churchill, az angol admirális első lordja, rádióbeszédet mondott, amelyben többek között a következőket hangoztatta:

— Nagybritannia és a francia köztársaság között sohasem volt olyan szoros és bensőséges az együttműködés, mint éppen most. Az idő a szövetségeseknek dolgozik, de Anglia és Franciaország jól tudja, hogy az idő ingadozó szövetséges. Anglia és Franciaország tisztában vannak azzal, hogy súlyos megpróbáltatások előtt állanak, viszont tisztában vannak saját óriási erőforrásaikkal is, amelyek sokszorosan felülmúlják az ellenség erőforrásait.

„Istenben bízunk és saját kardunkban!” — ezekkel a szavakkal fejezte be rádióbeszédét Churchill, az admirális első lordja.

Burgin felszerelésügyi miniszter Belfastban mondott beszédet:

— El vagyunk határozva — hangoztatta — arra, hogy minden erőnkkel harcbavetjük és francia szövetségesünkkel együtt kötelezettséget vállaltunk a totális háború folytatására. Németország körül van zárva, behozatala megszakadt, kivételét is csak a szomszéd államokra korlátozhatja csekély mértékben. Nyersanyagkészletei kifogytak. Valószínű, hogy a háború hosszú, nehéz és borzalmas lesz, de a szövetségesek győzelme biztos.

HITLER ÉS A NÉMET NÉP ELVÁLASZTHATATLANOK

Berlinből jelentik: Német politikai körökben megállapítják, hogy Churchill szombati rádióbeszéde nem tartalmaz új dolgokat. A Hitler-ellenes angol álláspont közismert, de tudni kell azt is, hogy az az ember, akire Churchill célzott, az egész 80 milliós német birodalmat jelenti és attól elválaszthatatlan.

CHURCHILL A BLOKAD MEGSZIGORÍTÁSÁT JELENTETTE BE

A Daily Telegraph a legfőbb haditanács határozatait és Churchill beszéde nyomán megállapítja, hogy a szövetségesek anélkül, hogy a nemzetközi jog elveit megsértenék, olyan intézkedéseket fogantathatnak, amelyekkel saját és bizonyos semleges államok biztonságát megvédelmezhetik. Ilyen például Norvégia, amely nem védekezhet Németországgal szemben. A szövetségesek gondoskodni fognak arról, hogy

semleges területeket a németek ne használhassanak fel a blokad gyöngítésére.

Corso mozi

Ma és minden nap bemutatásra kerül az év legizgalmasabb filmje, amelyen King Henry, a kiváló rendező, négy éven át dolgozott

A világ végén

(STANLEY és LIVINGSTONE)

A főszerepekben Spencer Tracy, továbbá Nancy Kelly és Richard Greene
Paramount-híradó
3 órakor 17 leies helyárok.

A Daily Mail hangsúlyozza, hogy Churchill beszédét nyomban a legfőbb haditanács ülése után mondta el.

— Nagy események küszöbéhez érkezünk. Luxemburg, Belgium és Hollandia határain egy millió német katona áll készen arra, hogy ezeket az országokat megrohanja és hogy ezeken az országokon keresztül bennünket megsebezzen. Az acél és a tűz fékentartott erői arra készülnek, hogy olyan megrohanást végezzenek, aminőt még nem ismer a világtörténelem.

Ez a lavina minden percben elindulhat, a borzalmak pokla minden percben kiszabadulhat.

— Ami elkövetkezik, a legsúlyosabb megpróbáltatása lesz az emberiségnek. El vagyunk határozva, hogy a helyzetet oly gyorsan tisztázzuk, ahogyan az csak lehetséges.

A mai helyzetnek egyszer s mindenkorra véget akarunk vetni.

Azokat az erőket, amelyek egész Európát a pusztulás felé sodorták, meg fogjuk semmisíteni. Ez a háború csakis a mi győzelmünkkel végződhetik.

— Istenben és saját erőnkben bízunk! — fejezte be szavait Churchill.

Churchill nem titkolta el, hogy rendkívül súlyos megpróbáltatások várnak a szövetségesekre. Szó lehetett volna egy rövid háborúról — mondotta Churchill, — sőt a háborút el is lehetett volna kerülni, ha a semleges országok, amelyek a mi alapvető meggyőződésünket osztják, valamennyien össze-

Anglia hivatalosan közölni fogja a zárlat megerősítését

Londonból jelentik: Az angol kormány 48 órán belül jegyzéket intéz Svédország és Norvégia kormányaihoz és ebben bejelenti a dugárúellenőrzés módjának megszigorítását. Úgy tudják, hogy az angol kormány ezenkívül figyelemmel fordul Oroszországhoz, hogy a Finnország ellen teendő újabb orosz támadás esetén Anglia hatékony támogatást nyújt Finnországnak.

CHAMBERLAIN BESZÉDE NEM FOG SZENZACIÓT TARTALMAZNI

Londonból jelentik: Több külföldi és angol lap az utóbbi napokban arról írt cikkeket, hogy a szövetséges hatalmak a német ostromzárt szélesebb alapokra kívánják fektetni. A Reuter ügynökség illetékes helyről szerzett felvilágosításai szerint, ha ezek a híradások arra céloznak, hogy Anglia semleges vizekre akarna behatolni, vagy, ha arról volna szó, hogy az angol tengeri haderő törvénytelen vállalkozásokba kívánna bocsátkozni, úgy ezek a hírek a leghatározottabban megcáfolhatók. Lehetséges, hogy hamarosan tényleg megszigorítják a Né-

Nem változott az olasz—orosz viszony

Rómából jelentik: A Relazioni Internazionale című félhivatalos lap kategórikusan megcáfolja a Berlin—Róma—Moszkva közti háromszögről elterjedt híreket. A lap beavatott köréből nyert információi alapján megállapítja, hogy az olasz—orosz viszony most újból abban a stádiumban van, amelyben a finn—orosz konfliktus előtt volt. Újabb fejlemények nem várhatók.

HET FRANCIA REPÜLŐGÉP LELÖVÉSÉT KÖZLI A NÉMET HIVATALOS JELENTÉS

Német hivatalos harctéri jelentés: A nyugati arcvonalon csekély felderítő tevékenység és tüzer-

segi tűz volt. Saarbrückentől délre nagyobb légi ütközetre került a sor az ellenséges és a német légi haderők között. Ez a harc francia terület felett folyt le. Bár a francia repülőek számbelileg fölényben voltak, a német repülőek hét Morain típusú francia repülőgépet lelőttek és veszteség nélkül tértek vissza kiindulási helyükre. Fontos felderítést végeztek a német repülőek az angol partvidéken is, ahol a Shetland szigetekig hatoltak előre és értékes megfigyelésekkel tértek vissza.

A francia hivatalos jelentés a következő: Az éjszaka az egész arcvonal csendes volt.

— Mi ezt a háborút, bármeddig is tart, folytatni fogjuk,

ÚJ PIACOKAT AJANLANAK A SZÖVETSEGESEK A DÉLKELETI ÁLLAMOKNAK

Londonból jelentik: Az angol alsóház kedden tartja első ülését a húsvéti szünet után és ezen Chamberlain miniszterelnök bejelenti a szövetséges hatalmak blokádjának megszigorítását, amelyet tudvalevőleg az angol-francia legfelsőbb haditanács határozott el.

Ez a terv közelről érinti Németország valamennyi szomszédját.

Ezzel áll kapcsolatban a Délkelet-Európában álmószó angol követek londoni tanácskozása az angol külügyminisztériumban.

A délkelet-európai államoknak Németország helyet más piacokat fognak ajánlani megfelelő árak biztosítása mellett.

A Daily Mail úgy értesült, hogy racionalizálni fogják a Németországgal szomszédos államok bevitelét, nehogy azok a fennmaradó feleslegeiket Németországnak adhassák tovább.

metország ellen elrendelt ostromzárt és az ide vonatkozó tervek a szövetséges kormányok, valamint a legfelsőbb haditanács birtokában vannak és ezek még távolról sem ismeretesek. Akik pedig Chamberlain angol miniszterelnök holnapi nyilatkozatában ide vonatkozó szenzációs bejelentéseket várnak, azok alaposan tévednek.

HAVI KÉTEZER REPÜLŐGÉPET KÉSZÍTENEK A NYUGATI HATALMAKNAK

Newyorkból jelentik: A Newyork Herald Tribune az amerikai kormány azzal a határozatával foglalkozik, amely szerint a szövetségesek megkapják a legújabb rendszerű repülőgépeket. A lap azt írja, hogy a nyugati hatalmak mostantól kezdve

korlátlan mértékben szerezhetik be repülőgépszámszükségeiket az Egyesült Államokban. Július elsején az Egyesült Államok havi repülőgéprendelése eléri a kétezer darabot és ez rövidesen négyezerre fog emelkedni, ez a mennyiség pedig biztosítja a szövetségesek légi fölényét.

— A nyugati arcvonalon csekély felderítő tevékenység és tüzer-

segi tűz volt. Saarbrückentől délre nagyobb légi ütközetre került a sor az ellenséges és a német légi haderők között. Ez a harc francia terület felett folyt le. Bár a francia repülőek számbelileg fölényben voltak, a német repülőek hét Morain típusú francia repülőgépet lelőttek és veszteség nélkül tértek vissza kiindulási helyükre. Fontos felderítést végeztek a német repülőek az angol partvidéken is, ahol a Shetland szigetekig hatoltak előre és értékes megfigyelésekkel tértek vissza.

A francia hivatalos jelentés a következő: Az éjszaka az egész arcvonal csendes volt.

A katonai előképzősök részt vesznek a mezőgazdasági munkában

Bucurestiből jelentik: Sidorovici Teofil országfőparancsnok meghívására az ország minden részéből közel 500 parancsnok gyűlt össze Bucurestiben, akik előtt a főparancsnok részletesen kifejtette azokat az elveket, amelyek szerint

az országőröket, a katonai előképzősöket bevonják a mezőgazdasági munkálatokba.

Sidorovici Teofil beszéde során hangsúlyozta, hogy az iskolai hatóságok a tanításokat 15 napra felfüg-

geszthetik, hogy ezáltal a növénydekek zavartalanul végezhesék az országos főparancsnokság által meghatározott munkálatokat. A gyűlésen felszólalt még Andrei Petre nemzetnevelésügyi miniszter, aki kiemelte, hogy

az ifjúságnak is hozzá kell járulnia a mezőgazdasági munkálatok elvégzéséhez.

A délutáni összejövetelen megjelent Ionescu Sisesti földművelésügyi miniszter is.

A Ferdinand-király intézet új tisztjeinek felavatása

II. Carol király lelkes beszédben köszöntötte az új hadnagyokat

Bucurestiből jelentik: A katonai műszaki iskolában vasárnap ünnepség volt, amelyen résztvett Öfelsége II. Carol király, Mihai nagyvajda, a kormány tagjai és számos magasrangú katonatiszt is. Ilcus tábornok nemzetvédelmi miniszter alkalmi beszédére Öfelsége II. Carol király ezeket válaszolta:

— Bajtársak! A kivételes idők következtében történt meg az, hogy tí néhány hónappal hamarabb léptek ki az iskolából és kapjátok meg a hadnagyi rangot. Ez az előléptetés a kivételes körülmények következménye. Az előléptetés annak nevében történik, aki a nemzet iránti szeretetével elérte egy ezeréves álom beteljesedését. Ti a Ferdinand királyról elnevezett iskolából kerültök ki és kivételes előléptetések következtében kivételes kötelességek is várnak rátok és amikor ezredeteikhez léptek be, sohasem szabad elfelejtenetek ezt a két parancsoló körülményt. Meg vagyok győződve arról, hogy az a szép fiatalság, amely ma kapta meg a tisztí vállpántot, tisztában van kötelességével és méltó lesz őseihez, isten éltesen benneteket!

Öfelsége ezután belépett az étkező terembe, ahol szünni nem akaró éljenzéssel fogadták. Az uralkodó ezután a következő szavakkal emelte fel poharát.

— Üritem poharamat a Ferdinand király intézetben felavatottak egészségére, legyetek méltók arra, akinek nevét viselitek.

Ezután következett az újonnan kinevezett had-

nagyok felvonulása, akiket az intézet igazgatója vezetett. Öfelsége, Mihai nagyvajda és kísérete társaságában a katonai műszaki iskolában aláírta az aranykönyvet. Az intézet éttermében megjelentek az összes új hadnagyok és az asztalnál helyet foglalva Öfelsége pezsgővel telt poharat ürtett az újonnan kinevezett tisztekre.

Enache Iordache hadnaggyal koccintotta össze öfelsége poharát, majd a hadseregnek ez a legfiatalabb tisztje megható beszédet mondott, amelyre Öfelsége a következőkben válaszolt:

— Köszönöm ezeket a megindító szavakat, amelyeket a felavatottak nevében mondtál, adja az Ur-isten, hogy ezek az ígéretek, melyeket bajtársaid nevében tettél, azok lelkét is áthassák s egész életükre szóló hitet képezzenek. Az áldozatkészség és hűség szelleme olyas valami, amitől népünk egész jövője függ. Népünk jövője viszont nagyrészt hadseregünktől függ.

— Minél több katonai erénnyel rendelkeznek tisztjeink, annál erősebb és annál jobb lesz hadseregünk. Ezek a katonai erények minden állampolgári erénnyel előbbre valók, de vannak olyan állampolgári erények is, amelyek követendőek kell legyenek a tisztok számára is, ezek: a lovagiasság és az áldozatkészség. Még egyszer azt kívánom, hogy a most kinevezett tisztok hivatásuk magaslatán töltsék be szerepüket. Isten minket úgy segítsen!

Svéd kormánynyilatkozat a finnek támogatásának megtagadásáról

Stockholmból jelentik: A svéd parlament mai ülésén kormánynyilatkozatot olvastak fel, amely többek között a következőket mondja:

— Tény, hogy a Finnországnak nyújtott svéd segély nagy és fontos volt. Ami más hatalmakat, különösen Angliát és Franciaországot illeti, a svéd kormány kezdettől fogva kijelentette és azt írásban

is kifejezte, hogy hajlandó megkönnyíteni a hadianyag és az önkéntesek svéd területen való átszállítását. Amikor felmerült annak terve, hogy a hadviselő államokból csapatokat küldjenek Svédországon keresztül, a svéd kormány nyomban hangsúlyozta, hogy nincs abban a helyzetben, hogy ehhez hozzájáruljon.

Az új kínai kormány megalakítása feszültebbé tette Amerika és Japán viszonyát

Demonstratív hadgyakorlatot rendez az amerikai flotta

Washingtonból jelentik: Hull külügyi államtitkár az új kínai központi kormány megalakulásával kapcsolatban adott nyilatkozatában ezeket mondotta:

— Ennek a kormánynak megalakítása úgy tűnik, mintha katonai erővel a szomszédos népre nyomást gyakoroltak volna, azzal a szándékkal, hogy egy jelentős területet a világ többi részétől elzárjanak. Ez az új kormány látszólag idegen hatalom befolyása alatt áll és éppen az a megbízatása, hogy ennek az idegen hatalomnak érdekeit segítse, ugyanakkor megtagadva az ottlévő amerikai és más nemzetiségű lakosok hagyományos jogait.

A japán külügyminisztérium egyik vezető tisztviselője foglalkozva Cordell Hull amerikai külügyi államtitkár nyilatkozatával, amely szerint az Egyesült Államok nem ismerik el a nankingi kormányt, ezeket hangoztatta:

— Az amerikai kormány türelemmel kell legyen mindaddig, amíg meggyőződik, hogy valóban milyenek lesznek a kormánynak tevékenységei, amely a békét és a nyugalmat kívánja Kínában biztosítani.

Arra a kérdésre, vajjon Japán visszautasítja-e az összeköttetést azokkal az országokkal, amelyek nem ismerik el az új keletázsiai rendet, a külügyminiszteri főtisztviselő így válaszolt:

— Ha bármelyik idegen hatalom nem hajlandó tudomást venni az új keletázsiai helyzetéről, úgy Japán nem lesz abban a helyzetben, hogy ezekkel együtt dolgozzék.

Az amerikai sajtó nagy cikkekben foglalkozik az új kínai kormány megalakításával és a várható következményekkel. A Daily News azon a nézeten van, hogy az Egyesült Államoknak a Japánba irányuló hadianyagszállítást azonnal meg kell szüntetnie.

Newyorkból jelentik: Ma és holnap a sanpetrói és hawaii kikötőkből 130 amerikai hadihajó vonul

ki az amerikai tengeri hadgyakorlatokra, amelyeket a Pennsylvania páncélos cirkáló fedélzetéről Richardson admirális fog irányítani. A hadgyakorlatok május elejéig fognak tartani és részt vesz azokban 43 ezer ember, 500 repülőgép, 11 páncélos cirkáló, 12 nehéz cirkáló, 3 repülőgép anyahajó és 65 búvárszárny.

(Rador.)

A Szovjet önálló finn köztársaságot létesített

A hadfelszerelés tökéletesítését határozta el a moszkvai tanácsülés

A Rador hírszolgálati ügyműködés jelentései

Moszkvából jelentik: A Szovjet legfőbb tanácsa vasárnap a Kremlben ülést tartott és ezen letárgyalta a karéliei autonóm köztársaságnak karéliei finn szövetségi köztársasággá való átalakítását. Idánov, a politbüro elnöke hosszabb beszédben okolta meg a javaslatot, amelyet a legfőbb szovjet-tanács elfogadott. Eszerint a Finnország által Szovjetországnak átengedett területeket a leningrádi közvetlen körzetbe tartozó terület kivételével Szovjetkaréliához csatolják. A karéliei önkormányzati köztársaságot a Szovjetunió szövetséges köztársaságának rangjára emelik. A karéliei finn szövetségi köztársaság kormányának közigazgatása alá tartoznak az új területen található ipari vállalatok és üzemek, kivéve azokat, amelyek jelentőségük következtében a Szovjetunió népbiztonságának hatáskörébe tartoznak.

A szovjet legfőbb tanács a karéliei finn szövetségi köztársaság legfőbb tanácsával közösen állapítja meg a karéliei szövetséges köztársaság

és a nagyorosz szövetségi köztársaság között a pontos határt. A karéliei finn szövetséges köztársaságban a legfőbb Szovjetbe küldendő tagokat választanak és a karéliei önkormányzati köztársaságnak szövetséges köztársasággá történt átalakítását becikkelyezik a Szovjetunió alkotmányába.

Moszkvából jelentik: A Szovjet legfőbb tanácsának vasárnap esti ülésén Zverev pénzügyi népbiztos beszámolóval tartott az államháztartás helyzetéről. Megállapította, hogy a katonai kiadások csaknem egy harmad részét teszik ki az 1940 évi állami költségvetésnek. Ezt azzal okolta meg, hogy a kapitalisták be akarják keríteni a Szovjetuniót és részükre állandó támadás fenyegeti Oroszországot, ezért is

mindent el kell követni a hadsereg tökéletesítésére.

Az idei költségvetés szerint a bevételek összege 182 milliárd rubel, míg a kiadások végösszege 179.2 milliárd rubel.

A HABZÓ FOGPÉP

Hetvenezer angol gyermek ismét jár az iskolába

Londonból jelentik: A háború kitörése óta most történt meg először, hogy hetvenezer gyermek, akik Londonban laknak, újból megjelent az iskolai előadásokon. Azok az angol iskolák, amelyek bombatámadások elleni védművekkel vannak ellátva, összesen 140 ezer gyermeket fogadhatnak be.

Nem küld a Szovjet nagykövetet Párisba

Párisból jelentik: Jól értesült politikai körökben kijelentik, hogy új szovjet nagykövet belátható időn belül nem megy Párisba. A szovjetnagykövetséget állandóan titkos rendőrség őrzi. Párisban szombaton egy szovjet könyvkereskedést a fiókjával együtt bezártak és a könyvkészleteket lefoglalták.

Hitler üdvözlötte Franco tábornagynak

Madridból jelentik: Hitler kancellár a spanyol szabadságharc győzelmes befejezésének első évfordulója alkalmából üdvözlő és jókívánságokat tartalmazó táviratot küldött Franco tábornagynak, Spanyolország államfőjének. A táviratban Hitler kancellár hangsúlyozta, hogy éppen úgy, mint a harc napjaiban, Németország figyelemmel kíséri a spanyol nép építő és békemunkáját. (Rador.)

Német hajók közlekednek az Adrián

Dubrovnikból jelentik: Több német kereskedelmi hajó, amelyek a háború kitörése óta Triesztben tartózkodtak, a Jugoszláviából Németországba irányuló bauxit-szállítást bonyolítja le. A bauxitot jugoszláv felségvizeken és olasz területen viszik Németországba. (Rador.)

Amerika felé...

Genua. A nap süt, meleg van. Itt a Földközi-tenger tavasza. Otthon esett a hó, jeges árterek és jeges Balaton mellett futott a vonat. De egy éjszaka elég volt hozzá, hogy kitavasodjék. Pávia előtt ébredtem föl, kinéztem az ablakon. Kék eget láttam, zöld vetéseket, virágzó mandulafákat, a töltés oldalán rengeteg sárga primulát.

Taxiba ültem és végigszaladtam a városon. Nem vagyok olyan bolond, hogy azt képzeljem: én fedeztem föl Genuát. Csak megállapítom magamban, ez is olyan város, hogy amikor az ember megismeri, szinte fölkiált: „de pompás lehet itt élni!”

Minden olasz város ilyen. Furcsa keveredése a bájnak, erőnek, szépségnek, lustaságnak, a múlt nagy emlékeinek, a jelen munkájának és a jövő reményeinek. Oszlopok, arkádok, loggiák. Bronz és márvány, malter és téglák. Pazar paloták, amelyekből kihalt az ősi család, most bank van bennük, vagy egy hajóstársaság központja, nem tudom, hogy a régi címer, amelyet márvány oroszlán tart a karmaiban, mit érez az idők forgandósága miatt?

Ragyogó uccák, szikrázó kirakatokkal, Páris, vagy legalább is Bécs. És rögtön mellettük kis közök, lépcső-uccák, keskeny sikátorok, amelyek úgy teli vannak aggatva száradó fehérneművel, mintha a világ összes matrójainak és masamódleányainak itt mosnák az ingeit és harisnyáit. A régi Genua után pedig a tengerparton az új Genua, felhőkarcolókkal, tetőtérasszos, üvegfallal, modern formájú háztöbbségekkel, ez a környék nagyon hasonlít a pesti Szent István városnegyedhez.

Meglepett, hogy a hotelban milyen egyszerűen kaptam szobát. Mint békében. Az útlevelem nem vették el. Biztak bennem, hogy nem írok hazugságokat a bejelentőlapba. A csekkemmel egy hó szaladt el a bankba. Szabadság és biztonság. Az ember úgy szívja be az ilyen levegőt, mint az ózont.

Már meglátogattam a kikötőben a „Washington”-t is. A hajót, amelyen tovább fogok menni Amerikába.

A végtelen kéményrengetegben hirtelen meglátok egy kopott, fekete gőzöst, amely a román színeket viseli. Ez van ráfestve fehér betűkkel: „Ardeal”. Annyit nézem, hogy az amerikai hajóstársaság embere, aki kalauzol, kíváncsian megkérdezi, mi furcsaságot találok azon a hajón? „Csak a nevét! — mondóm. — A szülőföldemet jelenti. Ardealt (Erdélyt). És...” A kísérem arcán udvarias zavar látszik. Ardeal (Erdély)? Hát aztán? Nem ért. Nem is érthet meg. Nem is beszéltek tovább, vannak dolgok, amelyeket kis népek fia nagyon nehezen meggyarázhatnak meg nagy népek fiainak.

A „Washington” szorosan a móló mellett áll. Gyerekek öröm fog el, hogy a legnagyobb a genuai kikötőben horgonyzó hajók között. Pihenő Góliát. Most táplálkozik. Egész rajt szurkos, kis bárka gyűlt köréje. Óriási daruival zsákokat, ládákat, hordókat emel földézetére a Góliát — útravalóját.

Pompás hajó, oly magas, hogy szédítő fölnézni rá. A fedélzetén két sor mandulaszínű mentőcsónak. Felső ablakain csínkefüggönyök mögött kristálycsillárok. Ez az első osztály tündérvilága.

A hajó mindkét oldalára, mint valami ropant méretű mozireklám, a társaság címe és kék-fehér-pirosalva a csíkos, csillagos amerikai lobogó van ráfestve. Nem a büszkeség miatt, hanem gyakorlati okokból. A „Washington” messzi akarja ordítani, kint a vizen: „Amerikai vagyok!” — mert most nem okos dolog a hajónak ragreitetten úszni az Óceánon.

Dél felé szomorú csapat jelenik meg a mólón. A Balkán és Kelet-Európa mindenféle népeiből összetevődött kivándorlócsereg. Kendőss asszonyok, gyerekek, néhány megviselt férfi, akiknek arcán a soknapos borotválatlanságtól kinőtt a szakáll.

Teleki Pál gróf távirata Mussolinihez és Cianohoz

Rómából jelentik: Gróf Teleki magyar miniszterelnök, amidőn elhagyta Olaszország területét, táviratot intézett Mussolini miniszterelnökhöz, amelyben hangoztatja, hogy az a barátság, amely az olasz-magyar hagyományos jóviszony alapját képezi mély visszhangot keletett a magyar nemzetben. A magyar miniszterelnök hasonló táviratot intézett Ciano gróf olasz külügyminiszterhez is.

(Radó)

Bámulják a hajót, leteszik a földre a batyuikat, ráülnek.

A vezetőjük előteremti valahonnan a hajó egyik tisztjét. És könyörögve magyarázgatni kezdi, hogy ők szegény kivándorlók, nincs pénzük szállodára. Engedjék meg nekik, hogy máris felköltözhesse nek a hajóra, huszonnégy órával az indulás előtt.

Nem tudom, hogy a „Washington” hogyan fogadja ezt a kérést, mert a kivándorlók vezetője és az amerikai hajótest elszól a küzelemből. Mindenesetre tárgyalnak az ügyről. De néhány olajfoltos, kék overallba öltözött munkás, akik nyilván a hajó személyzetéhez tartoznak, szóbaeser a kivándorlókkal. Nagyon kedvesen és vidáman, körülbelül azzal vigasztalják őket,

A csángók és a székeltek

A Magyar Népközösség közművelődési előadása

— Anyanyelvünk és kultúránk szeretete hozott össze minket ilyen szép számban, — mondotta Rohrer Károly tanár, a Magyar Népközösség kulturális szakosztályának titkára a vasárnap rendezett kultúrdelután tartott megnyitójában. A Magyar Ház nagyterme a zsúfolásig megtelt. A közönségnek ilyen tömeges megjelenése volt a tanúságtétel arra, hogy városunk magyarsága valóban szereti anyanyelvét és kultúráját. Ez a nagyszámú megjelenés egyúttal bizonyítja arra is, hogy ilyen kulturális összejövetelekre szükség van. Rohrer Károly tanár megnyitójának folytatásában utalt arra, hogy a Magyar Népközösség kulturális szakosztályának célja a magyar irodalom, művészet, néprajz ismertetése, továbbá a népi öntudat fejlesztése.

Nemzeti fennmaradásunk egyik feltétele, — fejezte be szavait — ragaszkodás kultúránkhoz, amely keresztény és magyar.

Szathmáry Béla dr. konferált azután. Hangsúlyozta, hogy a kulturális előadások a szeretet jegyében folynak le. A műsor szereplők szeretettel adják tudásuk legjavát, a közönség pedig szeretettel hallgatja meg őket. A konferáló minden műsorszám előtt mondott néhány kedves szót.

Pálffy Lili fiatal hegedűművész nő jelent meg erre a dobogón és nagy lendülettel, ügyes technikával előadta Mozart örökszép menüettjét. A fiatal művész nő még csak a nyáron érettségizik, de hegedűjátéka máris érett.

Argay György evangélikus főesperes tartotta meg azután előadását a hétfalusi csángókról. Nagyon érdekesen beszélt és sok újat mondott. Bevezetésében kifejtette, hogy a bucovinai és moldovai csángókat tévesen nevezik ezen a néven.

A bucovinai csángók székeltek, akiknek ősei Mária Terézia idején telepedtek oda. a moldovai csángók pedig az ősmagyarok ivadékaik,

akik annak idején, amikor Árpád a hét törzzsel elindult Etelkőzből új hazát foglalni, megmaradtak lakóhelyükön. Igazi csángók csak a hétfalusiak, akik voltaképpen szintén székeltek voltak, de a csángó nevet később kapták. Második Endre magyar király ugyanis szászokat telepített a barcasági síkságra. A szászok háromszög alakban beékelődtek a székeltek testébe és a hétfalusiakat elválasztották a székeltek törzstől. A régi nyelven a csángó kifejezés elkülönült, elválasztottat jelent és onnan ered a csángó név elnevezése. A csángók életében — különösen gazdasági téren — sok szász befolyás érvényesült. A szászok révén vették fel később a katolikus vallás helyett az evangélikus vallást is, holott ez a székeltek között nem tudott gyökeret verni másutt. Eltanulták a szászoktól a kőházak építését is, míg a többi székeltek házai nagyobbára még ma is fából készülnek. A hétfalusi csángók, akik körülbelül tizenkét-tizenöt ezren vannak, igen értelmesek,

irástudatlanul nincsen köztük,

szorgalmasak, takarékosak és jó megjelenésűek. A magyar kultúrának számos híres embere került ki közülük. Földjük nem igen van, legfeljebb csak egy-két hold és már nagybirtokosnak számít, akinek tíz holdja van. Földjüket szeretettel művelik és az talán ezért is fizet bőséges terméssel. Országos híres a hétfalusi csángók által termesztett elsőrendű burgonya, a kék pityóka, amelyből szépen pénzelenek. Második megélhetési alapjuk a havasi kaszáló, amely kitűnő szénát ad. Jólétük harmadik alapja az erdő, bár sokat kell kinlódniuk, amíg a nyers fából pénz lesz. A szegény csángó, akinek nincsen földje, kaszálója, erdeje, szintén nem esik kétségbe.

Már a világháború előtt csapatostul jártak és járnak ma is a régi királyságba és főleg Bucurestibe, ahol leányok, legények beállnak szolgálatba, vagy egyéb munkát vállalnak. Ha

hogy ne sajnálják elkölteni azt a pár centet. Majd megkeresi tiszszerezen odaát. Mert ott van sánsz! Erdemes „befektetni Amerikába”.

Az asszonyok apatikusan ülnek a batyukon, a gyerekek bámulnak. A borotvátlan férfiak arcán néma szomorúság, mint akiket nem tud megvigasztalni a jelen fájdalomért semmiféle jövődől csillagó ígéréte.

Mennyire értem őket! Nem vagyok kívándorló. Arról van csak szó, hogy néhány hétig maradok Amerikában. Az úszó palota első osztályán megyek. És mégis olyan nehéz leszek a bánattól, mint egy spongya, amely teleszívta magát. Pedig hogy örültem, amikor sok kinnal bajjal „megesináltam”, hogy elmehessek pár hónapra Amerikába. Most már nem örülök. A tűz égetett volna meg, amikor kíváncsi lettem rá, hogy mi van a földgömb tulsó oldalán.

Hunyady Sándor

aztán húsz-huszonöt évi fáradozás után elegendő pénzt takarítottak meg, mennek haza, vesznek földcskét és házat építenek. A csángók népe derék, jellemes és józanéletű faj, amelynek virágzó háziipara is van, a szöttekésztés. Saját népviseletük a csángóknak nincsen, a férfiak ugyanúgy öltözködnek, mint a román földművesek, a nők pedig hasonlóan, mint a szász asszonyok.

Az érdekes előadás után gyergyói népviseletbe öltözött leány perdtült ki a színpadra: Kassai Kató zeneiskolai növendék. Székely népdalokat és balladákat énekelt. Hangja kedves, énektudása pompás és mindezt kiegészítette zamatos, igazi székeltes kiéjtése.

A közönség az összes szereplőket figyelemmel, érdeklődéssel és nagy tetszéssel hallgatta. Háláját azzal fejezte ki, hogy valamennyinek sokat és kirtartóan tapsolt. A rendezőség virágkosarat nyújtott át Pálffy Lilinek és Kassai Katónak, valamint Szakmáry Ilonkának, aki a hegedűjátékot és az éneket zongorán pompásan kíséerte.

A Magyar Népközösség második kultúrdelutánját május ötödikén délután öt órakor rendezi. Hiszszük, hogy annak is nagy sikere lesz. Kíváncsian volna, hogy az öt órai kezdést valóban tartásák is be. Nem lehet a pontosan megjelenő hallgatókat háromnegyed óráig várni ama kevesek kedvéért, akik megrögzött későjövők. Az ilyen fölös várakoztatással elkedvetlenítik azokat, akik kötelességüknek tartják az idejében való megjelenést.

CAPITOL mozi

Ma és a következő napokon bemutatja a neveltető bohózatot

GORILLA

melynek főszerepét a

Ritz
fi-
vé-
rek

továbbá Lugosi Béla és Anita Louise játsszák

A POLLÓ mozi

Lányok veszélyben

Érdekes cselekményű francia film a mai generáció életéből. — Főszereplők: Micheline Presle, Marcelle Chantal, Jacqueline Delubac. — Rendezte: G. W. Pabst.

Kelet és Nyugat lelke

Európa nyugati pereme és a kontinens többi része között áthidalhatatlannak látszó idegenség uralkodik. Mások az emberek együttélési formái s ami az idegen szemlélődőt még jobban meglepi, más az emberek gondolkodásmódja is a Rajnán innen és azon túl. Pedig az aránylag vékony nyugateurópai sáv eléggé széttagolt.

Hogyan lehetnek a nyugati népeknek mégis olyan közös vonásai, amelyek a többi Európától merőben eltérnek? Kétségtelen ugyanis, hogy a Nyugat és a többi Európa két más világ. Még a vallás szociális hatása is más ott, minthogy odaát társadalomalakító szerepük jóformán egyedül a humanizmusban jelentkeznek. A felületen úgy látszik, mintha a Nyugat népeit millió és millió darabokra szaggatná az individualizmus. Mégis, amint nagy kérdések, súlyos válságok merülnek fel, ez a sokmillió fej egyszerre csak elkezd egyforma kerekre járni; kritikus pillanatokban ezek a milliók majdnem teljes egyöntetűséggel gondolkoznak azokról a kérdésekről, hogy mi a jó és mi a rossz, hogy mi a francia nemzet érdeke és mi nem az.

A TÁRSADALMI TAGOZÓDÁS

Hasonlóan egyforma gondolkodás szokott megnyilvánulni Angliában is, pedig ott a politikai berendezkedés is más, mint Franciaországban, mint ahogy elmondhatjuk, hogy más az angol és más a francia demokrácia.

Franciaországban többé-kevésbé tudatosan törekednek valamilyen körülbelül egyszintű társadalom kialakítására, az úgynevezett osztálykülönbségek, lehető kiegyenlítésére. Arra törekednek, hogy mindenki előtt egyforma esélyek álljanak az életben. Egyébként a lehetőleg egyréztű társadalom kialakítása utáni vágy oly erős a francia népben, hogy ott a műveletlenebb kisember másképpen áll szemben a mammutvagyvonnokkal, mint például Amerikában. A nagy vagyvonnokat inkább gyanakvással nézik, hogy a tulajdonos nagy anyagi erők aránytalanul nagy politikai befolyást biztosíthatnak a leggazdagabbak számára. A francia közönség idegenkedve fogadja a túlnagy gazdasági szervezetek kialakulását s ezért valószínűnek látszik, hogy ha — amit sokan jósolnak — a háború folyamán az eddiginél is közvetlenebbé válik a tömegek befolyása, akkor Franciaországban nem is kell majd külön törvénytelenes törvényeket alkalmazni, maga a politikai légkör fogja fékezni a kapitalizmusnak azt a folyamatát, amely a kisexisztenciák rovására túlságosan nagy termelői szervezeteket hoz létre.

Ezzel szemben Angliában egészen más a társadalom struktúrája és sok tekintetben más a fejlődés iránya is. Az angol embernek nem az egyszintű társadalom az eszménye, ott még a szocialisták egyrésze is természetesnek tartja a társadalom tagozódását. Angliában a nép nagyobb része tartja természetesnek a tőke hatalmát s ugyanakkor a szocializmus programja is sokkal inkább elterjedt Angliában, mint Franciaországban.

De hiába látja az ember, hogy a La Manche két partján két egészen különböző temperamentumú nép él; hiába tapintjuk kézzelfogható valóságként, hogy a racionális francia mennyire más, mint az empirikus angol, a nagy problémákra ez a két nagyon is egyéni jellemű nép mégis egyformán reagál.

Ez az önműködően gleichschaltoló nyugati reagálás gyakran érthetetlennek vagy meglepőnek látszik közép- s keleteurópai szemmel nézve. Számunkra megfoghatatlan, hogy valaki szemrehányás nélkül beenyugodjon a presztízsereségbe, pusztán abból a megfontolásból, hogy más, fontosabb tárgyi érdekek kívánatosá teszik a megcsúszás elkerülését. Nem hisszük el, hogy szentelen arc mögött is égnetnek forró és tartós indulatok.

A DEMOKRÁCIA LASSÚSÁGA

Innen van, hogy könnyen tartjuk a nyugatiakat rövidlátóknak, gyáváknak, elhatározásra képteleneknek. S nem gondolunk arra, hogy ott mindig másképpen születik meg valamilyen politikai döntés: hogy ott egyrészt sokkal bonyolultabb szerkezetet kell mozgásba hozni, másrészt pedig, hogy a nyugati ember természeténél fogva lassabban szánja rá magát valamire.

A politikai szerkezet lassúsága a demokráciával magyarázható. Ezenfelül a nyugati ember alaptulajdonsága, hogy óvatos és főleg szkeptikus. Saját magával szemben is. S olyan nagy felelősség nyugszik minden egyes vezető állásban lévő politikuson, hogy többnyire nem elégednek meg azzal, hogy kis kockázattal menjenek a nagy esélyek elébe, hanem lehetőleg minden veszteségi lehetőséget ki akarnak zárni. Er-

ről a politikáról persze könnyű bebizonyítani, hogy gyakran helytelen. Ők azonban azt tartják, hogy nekik nem sürgős.

Ez a nehézkesség különben általános nyugati tulajdonság. Minden új és hangos dologgal szemben bizalmatlanok, előbb ki akarják próbálni. A nyugati embernek ez a viselkedése számtalan apró dologban is megmutatkozik. A szűk, kényelmetlen párisi autobuszon például, vagy a nagy tömegekkel elöntött londoni földalattin a messziről jött idegen álmélkodva tapasztalja, hogy a legnagyobb tolongásban is milyen ritkán ér hozzá valaki. Mindez abból a nevelésből, abból a felfogásból ered, amely respektálja a másik embert, amely sérthetetlennek tartja a másik egész testi és szellemi körét.

A GONDOLKODÁS SZABADSÁGA

Az advariasságok is más. Nem vitatkoznak percekig, hogy ki menjen be előbb az ajtón, de a kinyitott ajtót akkor se csapják rá az utánuk menő orrára, ha az vadidegen. Köszöntésnél nem lóbálják, nem is nagyon emelgetik a kalapjukat, de a szemük barátságosabban húzódik. S ha mi mulatunk is azon, hogy ők gyakran csak közömbös és érdektelen kérdésekről beszélnek, elfelejtjük, hogy ők inkább unatkoznak kényelmesen, semhogy kellemetlenkedve szórakozzanak. Persze az ilyen tapintat, a többiekkel való konfliktus lehető mellőzése messziről néha gyávaságnak látszik, mint ahogy élehetlenségnek tűnhetik fel, ha valamelyik angol vagy francia miniszter csak körülírja és nem nevezi nevén a dolgokat.

Ilyenkor azt hisszük, hogy ez a nyilatkozat érthetetlen, homályos. És nem gondolunk arra, hogy ott, abban a légkörben a legenyhébb célzás is elég ahhoz, hogy ráirányítsa a figyelmet valamely közismert kérdésre. Egy-egy nyugati parlamenti beszéd vagy újságcikk is gyakran megelégszik azzal, hogy ne vigyen végig egy gondolatot, hanem inkább csak emlékeztessen rá. Azt tartják, minek kimondani a dolgokat, elég gondolatokat ébreszteni.

Természetesen annak is megvan a magyarázata, hogy miért terjedt el Nyugaton a közlének ez az indirekt módszere. Az ok részben abban rejlik, hogy a nyugati ember elutasít magától mindent, amiről észreveszi, hogy az ő ítéletét, akaratát befolyásolni igyekszik. Éppen ezért a nyugati nyilatkozatok többnyire csak tények feltáráására szorítkoznak, a végkövetkeztetést nem vonják le, mert akkor a közönségnek az volna az érzése, hogy mások akarnak helvette gondolkodni és határozni. A külföldi olvasóra az ilyen megfejtethetetlen, a végkövetkeztetést elhagyó beszéd úgy hat, mintha csonka maradt volna, vagy mintha olyan ember mondta volna el, aki nem meri levonni saját feitegetéseinek következményeit. Előfordul tehát, hogy a tanulás kimondásától tartózkodó beszéd jól hat az ottani közönségre, mert pontosan a kívánt reak-

Az ipari munkaadó céhek beszámolnak mult évi tevékenységükről

Az ipari munkaadó céhek közül több most tartotta meg városunkban évi rendes közgyűlését, beszámolván az elmúlt év tevékenységéről és részletesen foglalkozva a szakmai kérdésekről. Egyes céhek vezetőségi választásokat is tartottak.

AZ ÉLELMEZÉSI MUNKAADÓK CÉHE.

A kereskedelmi és iparkamara tanácsstermében tartotta közgyűlését, amelyen a királyi helytartóság területéről a céhfiokok képviselői is nagy számban jelentek meg. Olariu Petre céhelnök nyitotta meg a közgyűlést és indítványára hódoló táviratot intéztek Carol király őfelségéhez. A céhvezetőség évi jelentését Gajo Andrei titkár terjesztette elő és ismertette az elmúlt év munkáját. Számtalan szakmai kérdést intéztek el, az élelmезési ipar érdekei képviselőiben eljárta a minisztériumnak, a különböző hatóságoknak és igyekeztek kedvező elintéztést nyerni. Eljárta a kontárok ellenőrzése tárgyában, a volt ipartestületek vagyonának és helyiségeinek a céhek részére való átadása ügyében, a hentesek és mészárosok vágóhídi megadóztatása tárgyában, az ipari hitelintézetnél folyósítandó kölcsönök dolgában, hogy

minden iparos, nemzetiségi különbség nélkül, kaphasson 20—30 éves kölcson t műhelye berendezésére.

Elitékes helyen szót emeltek a nyersbőrök árának emelése érdekében, tiltakoztak a 16 kilón aluli nyersbőrök monopóliuma ellen, tisztázást kérték annak, hogy

TABLETTA

Szinte gyomorra, vesére teljesen ártalmatlan.
14 és 42 tabl. csomagolásban.

hatásában felülmúl minden más szert
rheumás megbetegedéseknek!
Csinaljon egy Tozal kúrát!

ciót váltja ki belőle, de ugyanakkor kedvezőtlen benyomást gyakorol az idegen olvasóra, aki azt hiszi: csak azért maradt el a következtetés levonása, mert az illető francia vagy angol szónok határozatlan s maga sem tudja, mit akar.

A MEGFONTOLTSÁG ÓVATOSSÁGA

A franciák és különösen az angolok el is követik gyakran azt a nagyon súlyos hibát, hogy akkor is ilyen tartózkodó módon beszélnek, amikor a külföldhöz szólnak. S aztán csodálkoznak, hogy nem értették, sőt félreértették őket. A helyzet ugyanis valóban az, hogy ha egy nyugati nyilatkozatnak meg akarjuk ragadni a lényegét, azt előbb fel kell bontani, hogy milyen tétel, milyen szándék rejlik a készakarva homályosan és lazán megfogalmazott mondatok mögött. Ilyenkor arra is lehet gondolni, hogy a halkság nem mindig gyávaság, a halogatás nem szükségképpen határozatlanság és az önbírálat, a szkepszis nem pesszimizmus. S főleg arról nem szabad megfeledkezni, hogy akár helyes a Nyugat politikája, akár nem, az ő magatartásukat az ő szokásaikhoz, az ő fogalmaikhoz kell mérni. Már pedig az ő óvatosságuk azt diktálja, hogy ők csak akkor támadnak, ha valahol sokszoros túlerőre tehetnek szert. Az ő nehézkességük onnan ered, hogy inkább elszalasztanak két jó alkalmat az offenzívára, semhogy emberileg biztosra vehető siker nélkül belekezdjenek egy esetleg eredménytelenül is végződhető akcióba.

Ezt az óvatosságot, nehézkességet pedig azért viszik túlzásba, mert azt akarják, hogy ők tudják jobban kihasználni az időt. Afelett azonban mégsem nyomhatunk el egy mosolyt, hogy miközben a ringben mérkőző felek nyugodt arccal fogadják az ütéseket, a karzaton ülők sziszegnek. A boxoló feleket úgy kell venni, amint vannak. Az egyik éber és gyors és elsősorban mozgékonyágában s izmaiban bízik. A másik lomha, jelmondata, hogy mindig mindent lassan ért el és elsősorban a testsúlyra épít.

Azt a hasonlatot is használhatnók, hogy párdúc küzd az elefánttal. A nézők épügy tévednének, ha az elefánt méreteit kívánnák meg a párductól, mint hogvha a párdúc mozgékonyágát várnák el az elefánttól. Mindegyiket a saját tulajdonságaival, a saját temperamentumával, taktikájukat a saját esélyeikkel kell mérni.

Frey András

amikor a nyersbőr 42 leibe kerül, akkor a talpbőr 420 lei

és mi okozta ezt az indokolatlan áremelést? Ugy az évi beszámolót, mint a pénztári jelentést, a zárszámadásokat és a költségvetést is tudomásul vették. Több szakmai felszólalás után az ellenőri bizottságtagjainak megválasztották Nedici Liviu hites könyvszakértőt, Zikeli Mihályt és Fistia Constantint.

A FAIPARI MUNKAADÓK CÉHE

az új tanoncotthon helyiségében tartotta meg évi rendes közgyűlését, amelyen Novac Traian elnök, Bogya Béla terjesztette elő a céh elmúlt évi tevékenységéről szóló részletes jelentést. Franzen Károly a pénztári, Nedici Liviu pedig az ellenőri jelentést olvasta fel. A közgyűlés az összes jelentéseket elfogadta, majd három évre megejtette a vezetőség megválasztását. Elnök lett ismét Novac Traian, alelnök Podraczy Ferenc, pénztáros Franzen Károly, a választmány tagjai Kutty Rezső, Dóra János, Doru Stefan, Ciorogariu Mihai, Maschek Pál, Bodocan Vasile, Mihalovszky Péter, Molnár Zoltán, Bakos János, ifj. Cotarla Ion, Podraczy József, Wonka János, Wildprett Ferenc, Palicskó János. Ellenőrök lettek Nedici Liviu hites könyvszakértő, Stojetz Jakab, Vacan Gheorghe, Szász János és Radovan Gheorghe.

AZ ÉPÍTÉSEK (CONSTRUCTORII) CÉHE

ugyanacsak most tartotta meg közgyűlését, amelyen az évi jelentéseket terjesztették elő. A vezetőségi választásokat későbbi időpontban tartják meg.

= HIREK =

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

BELFÖLDÖN:

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1.200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1.400 lei.

TELEFON

28—10 és este 9 óra után 28—15.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

KELEMBÉRI SANDOR

Tavaszi dal

Most ott szeretnék ülni melletted
és játszani a hajaddal
mint a szellő a virágos réttel

és belenézni tiszta, erős lány-szemedbe
mint szoktak a hegyóriások
bámulni a kristályos tavakba

és hallgatni vidám, gondtalan csacsogásod
mint a trillázó pacsirtát
az életet, tavaszi napfényben.

Most ott szeretnék lenni melletted
és rácsókolni pros szádra
hatalmas, szent, tavaszi csókom.

— Lemondott az iraki kormány. Bagdadból jelentik: Nuri pasa kormánya lemondott. Rasid Guilani elnöklétével azonnal megalakult az új kormány.

— Sárga ismertető jelet viselnek a németországi lengyelek. Berlinből jelentik: Himler rendőrfőnök rendeletet adott ki, amely szerint azok a lengyel nemzetiségű munkások, akiket a birodalom területén alkalmaztak, vagy alkalmazni fognak, ruhájukon 5 centiméter nagyságú sárga színű négyzetet kötelesek viselni közepén lila P. betűvel.

— Borzalmas családi tragédia. Orosházáról jelentik: Idősebb Pocsay Gyula nagyszénási bogárnármester együtt lakott fiával, ifj. Pocsay Gyulával, aki szintén a bogárnármesterséget folytatja. A fiatalabb Pocsaynak felesége és négy gyermeke volt. Az apa tegnap délután összeveszett menyével, akit hatalmas késsel háromszor megsebzett és ennek következtében a szerencsétlen nő azonnal meghalt. Amikor a csendőrség a helyszínre érkezett idősebb Pocsay Gyulát hatalmas vértócsában eszméletlenül találták meg a szoba padlóján. A merénylet többször mellbe szúrta magát, 12 centiméteres sebet ejtett a halántékán, majd átvágta a torkát. A véres családi dráma tettesét haldokolva szállították a békéscsabai kórházba.

— Szünőben a magyarországi árvízveszedelem. Budapestről jelentik: A Duna végig apad és mellékfolyóinak vízállása szintén csökkent úgy, hogy a Duna mentén a további árvízveszély megszűnt. A Tisza vízállása is rohamosan csökken minthogy Kárpátján a hidegre fordult időjárás következtében a hóolvadás megszűnt.

— Kibontott a Duna Turnu Severinnél. Turnu Severinből jelentik: A Duna vize nagy mértékben emelkedett és elárasztotta a kikötő partján levő raktárokat. Attól tartanak, hogy az árvíz nagyobb méreteket ölt. Simblinben és Orsovánál a vasúri töltés víz alatt áll. A Kazán szorosban a jégtorlasz elvonult már, de a forgalom egyelőre lehetetlen, mert a víz szintje olyan magas, hogy a hajók a zimonyi híd alatt nem haladhatnak el.

— Párisban április 1-től kezdve tilos a fűtés. Párisból jelentik: Tegnapi közlemény jelent meg a fővárosban, amely felszólítja az összes háztulajdonosokat, szállodabérlőket és a nyilvános szórakoztató helyiségek vezetőit, hogy szénmegtakarítás céljából április 1-én szüntessék be a fűtést. (Rador.)

— Erősen megdrágult a tüzelőanyag Svédországban. Stockholmból jelentik: A szén és a fa árát Svédországban a mai napon 30, illetve 40 százalékkal felemelték.

Lungulescu táblai főelnök a felebaráti szeretet társadalomépítő szerepéről

A Patronázs Egyesület most tartotta meg harmadik rendes közgyűlését, amelyen nagyszámú és előkelő közönség vett részt. Megjelent a közgyűlésen Marta Alexandru dr. királyi helytartó, Tieranu Emil dr. alpolgármester, Baicu Nicolae rendőrkész, Tiucra Patricie dr. főespees, Evutianu Sabin tanügyi vezérfelügyelő, a különböző nőegyletek kiküldöttei, számos táblabíró és törvényszéki elnök, az ügyvédi kamara több tagja és még sokan mások. Az emelvényen Lungulescu Ilie táblai főelnök, aki a közgyűlést vezette, Goruneanu Tulliu táblai főügyész, Deleanu Stefan törvényszéki főelnök, Orezeanu táblabíró és Buzoianu Alexandru vezetőügyész foglaltak helyet.

Lungulescu Ilie táblai főelnök, a Patronázs Egyesület elnöke, rövid megnyitó beszéde után felolvasta az elnöki jelentést, amely az egyesület megalakulását és emberbaráti célkitűzéseit ismerteti. Hangoztatta, hogy az egyesület igazi megvalósítója Marta Alexandru dr. királyi helytartó volt, aki mint az ítélőtábla főelnöke, három év előtt lelkes és önzetlen munkásságával kijelölte azt az utat, amelyen az egyesület eddig is haladt. A jelentésből kitiűnt, hogy

az egyesület összesen ötvenkét fiatalokú fiút részesít nevelésben.

Ezek számára az egyesület otthonában szabó, könyvkötő, cipész és bőrártásárút készítő műhelyeket létesítettek, amelyekben a kiskorúak mesterséget tanulnak. Ezenkívül négy holdnyi területen kertészetet rendeztek be, ahol öt fia-

talkorú tanulója meg a kertészetet. A táblai főelnök kérte a közönséget, hogy támogassa ezeket a műhelyeket és ezáltal segítse az egyesület nemes munkáját. Kérte még azt is, hogy a közönség

ajándékozzon könyveket az egyesület fiatal nevelője számára létesített könyvtárnak. Ugyanakkor köszönetet mondott mindazoknak, akik az egyesületet pénzzadományokkal eddig is segítették.

Azután Marta Alexandru dr. királyi helytartó emelkedett szólásra, aki kijelentette, hogy a felolvasott jelentés már maga is dicséret, mert az eredményes munkát igazol. Köszönetét fejezte ki a lelkes, szívvel-lélekkel végzett munkaért és kérte az egyesület vezetőit, hogy továbbra is folytassák ezt a tevékenységet.

Több felszólalás után Lungulescu Ilie táblai főelnök mondott köszönetet a közgyűlés résztvevőinek az egyesület iránt tanúsított érdeklődésért és azután költői szárnyalású beszédben a felebaráti szeretetről szólt. Hangoztatta, hogy az igazi szeretet épít és az áldozatkészség adja meg a élet valódi értelmét.

Az a munka hasznos, amely az igazi felebaráti szeretetből fakad és amelyet az áldozatkészség táplál. Ezért kérte a megjelenteket, hogy melegen érző lelkiükből kisugárzó szeretetből juttassanak a fiatalokú szűkölködőknek is, mert csak így lesznek ezek derék polgárok. Lungulescu Ilie táblai főelnök nagy tappssal fogadott beszédével a közgyűlés véget ért.

— Lefoglalták Newyorkban a Normandie hajót. Newyorkból jelentik: Német Távirati Iroda newyorki tudósítója közli, hogy a Normandie francia óceánjárót 281 ezer dollár tartozás fejében lefoglalták. A foglalást 103 amerikai cég kérte a legfelsőbb bíróságtól kártalanítás céljából, azokért a károkkért, amelyeket a múlt évben a hajón kiültött tűz következtében elszenvedtek. Az amerikai kereskedőknek ugyanis nagyobb mennyiségű áruja volt a hajón felhalmozva. (Rador.)

— Hetenként háromszor ülésezik az angol parlament. Londonból jelentik: A képviselőház és a szenátus kedden újból megkezdik működésüket. A kormány úgy határozott, hogy a parlament hetenként csak háromszor üljön össze, hogy a miniszterek tárcáik ügyeit is elláthassák. (Rador.)

(—) Öngyilkosság. Vasilescu Stefan harminchétféves lipovai (lippai) gazda a szőlőjében levő présházban felakasztotta magát és meghalt. Tettét családai okok miatt követte el.

(—) Katonakötelesek figyelmébe. A rendőrség ezúton felszólítja a 21—55 év közötti katonaköteles férfiakat, akiknek katonai helyzete tisztázatlan és utólag nyerték el a román állampolgárságot, hogy naponta délelőtt 8—1 és délután 4—7 óra között jelentkezzenek az illetékes rendőrközségi iktatásnál.

(—) A görög keleti püspökség hivatalos helyiségeinek felszentelése. Maghieri Andrei dr. aradi görög keleti püspök, aki a timisoarai (temesvári) görög keleti püspökség ügyeit ideiglenesen vezette, betegeskedésére való tekintettel, erről a tisztségéről lemondott. Az új püspökség ideiglenes vezetését Popovici Nicolae dr. oradeai (nagyvárad) püspök vette át. Popovici püspök tegnap városunkban járt és a józsefvárosi görög keleti székesegyházban a hatóságok képviselőinek, valamint a püspökség papi és világi tanácsosainak jelenlétében istentiszteletet tartott nagy papi segédlettel, majd átvonult a szomszédos görög keleti kulturházba, amelyben a püspökség hivatalos helyiségei vannak és azokat ünnepélyesen felszentelte.

Elejtett szeméit

harisnyáin olcsón és gyorsan felszedjük

Mikó Frida

Dauerbach-palota

Mozi

MŰSOR:

Kedd, április 2.

APOLLÓ: Lányok veszélyben (francia film)
CAPITOL: Gorilla (angol film)
CORSO: A világ végén (angol film)
SCALA: A kék csillag (angol film)

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATA

Kedden, április 2-án a következő gyógyszertárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban az Unirii téren levő Weisz gyógyszertár.

Gyárvárosban a Maresal Joffre úton levő Schul gyógyszertár.

Erzsébetvárosban a Carol úton levő Keller gyógyszertár.

Józsefvárosban a Vacarescu utcában levő Braun gyógyszertár.

Mehalában a Corvin gyógyszertár és Ujkirodán Panajoth Ernő gyógyszertára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

A Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának megyei tanácsosai

Moldovan Victor dr., a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának országos vezértitkára kinevezte az Arcvonal Timistorontal megyei tanácsait. Ezek a következők: a földművelési és munkás osztályban Baiba Coriolan dr., Petru Pavel, Gutu L., Cucurel J., Petculescu Andrei, Minda Florea, Bogdan Anton, Vida Ioan, Stoian Gheorghe és Bosioc Adam, az ipari és kereskedelmi osztályban Rosu Gheorghe, Vidrihin Bucur, Catina Vasile, Roxin-Bibescu Iosif, Carje Valeriu, Ionascu Titu, Paianu Petre, Nichiciu Traian dr., az értelmiségi osztályban Baran Coriolan dr., Bogdan Anton dr., Gabor Liviu dr., Porumb Nestor dr., Brudariu Adrian, Ogrin Nicolae dr., Mercea Victor dr., Getia Ioan, Istfan Petru dr., Miclea Romulus dr. A Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának megyei titkárai a következők: Andra-siu Gheorghe dr. a földműves és munkás osztály-nál, Marcu Iie az ipari és kereskedelmi osztály-nál és Nemolanu Iosif dr. az értelmiségi osztály-nál.

— A bolgár vizum csak Szófia területére érvényes. Szófiából jelentik: A bolgár rendőrhatalóságok megnehezítették a külföldiek utazását Bulgáriában. A Bulgáriában élő külföldiek az egyik helyről a másikra csak is rendőri engedéllyel utazhatnak. A Bulgáriába szóló vizumok csak Szófiára érvényesek és az ország belsejében csak külön rendőri engedéllyel utazhatnak.

Betegsegélyző pénztári
lista de plata
(fizetési jegyzék)
legujabb mintája kapható
Moravetz cégnél

(—) Orvosi hír. Dr. Packi Emil bőr-, nemi- és kozmetikai betegek számára rendeléseit megkezdte. IV. Bulev. Carol 22. alatt, naponta 11—1 és 4—7-ig. Telefon: 44—60. (A Vörös Kereszt gyógytárral szemben).

— Lengyelországot el kell hagyniok az idegen diplomataknak. Berlinből jelentik: Hivatalos helyen megerősítik azt a hírt, hogy a lengyel főkormányosság területéről az összes idegen külképviseletnek el kell távoznia. Csak azok kaptak haladékat az elutazásra, akik betegség miatt nem tehettek eleget a rendelkezésnek. (Rador)

Halál-dzsungel

(—) Gyűjtővek beszoállítására. A Magyar Népközösség bányászati tagozata felkéri mindazon városi és vidéki tagjait, akik a leégett Vorniceni (Józseffelva) tűzkárosultjai javára gyűjtőveket kaptak, hogy azokat haladéktalanul szolgáltassák be a népközösségi irodába, Magyar Ház, Regina Maria körút 8 szám.

Színház

Ma este: Iglói diákok

A gyárvárosi magyar színházban ma, kedden este Farkas Imre operettje, az Iglói diákok kerül színre, Hevesy Miklós és a társulat legjobb erőinek fellépésével. Szerdán este a Sárga csikó népszínművét ismétlik meg. Az e heti műsor érdekessége lesz még a Lehullott a rezgő nyárfa operett felújítása.

A GYÁRVÁROSI SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Kedden este 9 órakor: Iglói diákok. (Operett.)
Szerdán este 9 órakor: Sárga csikó. (Népszínmű.)
Csütörtökön este 9 órakor: Szőkik az asszony. (Operett.)
Pénteken este nincs előadás.
Szombaton este 9 órakor: Lehullott a rezgő nyárfa.
Vasárnap délután 3 órakor: Szibil. (Olcsó helyárakkal.)
Vasárnap d. n. 6 órakor: Lehullott a rezgő nyárfa.
Vasárnap este 9 órakor: Falu rossza.

— Javul a román—olasz gazdasági helyzet. Bucurestiből jelentik: A Románia és Olaszország közötti mezőgazdasági együttműködés újabb átlomása lesz, hogy a két ország között létrejött egyezmény értelmében Romániában újabb mezőgazdasági növényeket, főleg textilműveket természetesen. A közeljövőben olasz—román tökével vállalatok létesülnek, amelyek kizárólag ezzel foglalkoznak.

(—) Elítélt pénzhamisítók. A helybeli rendőrség az elmúlt év november 20-án leleplezte Gebnar Pál gírodai lakost, aki ötven lejes ércpénzt hamisított és Keller Péter, valamint Kocsik Mihály nevű társait, akik a hamisítványokat értékesíteni akarták, Gebnar a Blaskovits-telep egyik házában rendezte be pénzhamisító műhelyét, ahol a hamisításhoz szükséges eszközöket meg is találták. Gebnar beismerte a hamisítást, Keller ellenben hangoztatta, nem volt tudomása arról, amikor a pénzt kapta, hogy az hamis. Kocsik mindvégig tagadta, hogy résztvevő volna a hamisításban, vagy a hamis pénz terjesztésében. A törvényszék, amely tegnap tárgyalta az ügyet, Gebnart hat hónapi fogházra ítélte, míg a másik két vádlottat egyenként négy havi és nyolc napi fogházbüntetéssel sújtotta. Ezt a büntetést beszámították a vizsgálati fogásba és büntetésüket kitöltöttnek vették.

Soha jobbat nem evett!
Kérje mindenütt!

LEGUJABB

Norvégia ragaszkodik a semlegesek jogaihoz

Londonból jelentik: A lapok norvég hivatalos helyről nyert értesülés alapján közlik, hogy a Németországba irányuló svéd vasérc szállítások kilenczített Lulea és más svéd kikötőkön át bonyolítják le. A hivatalos helyről kapott nyilatkozat megemlíti, hogy

Narvik kikötőn keresztül nemcsak Németor-

szágba szállítanak svéd vasércet, hanem jelentős mennyiségű szállítmányok mennek Angliába is.

Ezeknek a szempontoknak figyelembevételével, Norvégia, anélkül, hogy kutatná a vasércnek rendeltetési helyét, szigorúan alkalmazkodik a nem hadviselők jogaihoz és kötelezettségeihez. (Rador.)

A szövetségesek ki akarják hívni a német flottát

Londonból jelentik: A Yorkshire Post a következőkben körvonalazza a szövetségesek jövőbeni politikáját:

1. Megakadályozása annak, hogy a Skandináv-államok érdektelenségét Németországba szállítsák.

2. A német flotta kihívása, a Balti-tenger elzárásának céljából.

3. A légi tevékenység növelése.

4. A német birodalom diplomáciai tevékenységének ellensúlyozása a skandináv és a délkelet-európai államokban.

(Rador)

A német sajtó szerint „Anglia nem lehet Európa rendőre“

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda foglalkozik azzal a hivatalos angol jelentéssel, amelyben a legfelsőbb haditanács ülésén kimondták, hogy

Anglia felelős az európai államok közötti rend fenntartásáért.

Ezzel kapcsolatban a Deutsche Allgemeine Zei-

tung azt írja, hogy Németország éppen ez ellen az elmélet ellen küzd Európa érdekében.

— Ez az elv — írja a lap — nem új, mert az angolok a háborúk folyamán három évszázadon keresztül alkalmazták. Ahányszor egy európai hatalom kezdett megerősödni, Anglia azonnal ellenszegült és ecébből minden alkalmat kihasználta. Anglia nem kontinentális hatalom, alapjában véve tehát semmi joga ahhoz, hogy ezt a tant továbbra is használja. Ő határozza meg ma, hogy Norvégia veszítse el felségjogait a saját vizein történő hajózásnál, hogy Svédország ne szállítson Németországnak és más országoknak a saját termékeiből. Az oroszokat Vladivosztknál fenyegeti, Németország európai szomszédjait pedig arra igyekszik rábírní, hogy ha nem akarnak elveszni, lépjenek háborúba Németország ellen.

Halál-dzsungel

(—) Felvágta az ereit. Despot Iosif 25 éves fiatalember a gyárvárosi Venus-fürdő egyik kabinjában éjszaka öngyilkossági szándékkal felvágta kezén az ereket. A fürdő személyzete még idejében észrevette az öngyilkossági kísérletet és értesítette a mentőket, akik kórházba szállították. Állapota nem súlyos.

(—) Morariu Alexandru dr. lett újból a közjegyzői kamara elnöke. A timisoarai (temesvári) közjegyzői kamara vasárnap tartotta rendes évi közgyűlését. Ezen alkalommal újból Morariu Alexandru dr. közjegyzőt választották meg a kamara elnökének, aki ezt a megtisztelő és kitértető megbízatást már hosszú ideje betölti.

A Filharmónia évi rendes közgyűlést tartott

A Filharmónia dalegyesület, városunk ezen legrégebbi és működésében leggazdagabb kulturális egyesülete, most tartotta meg évi rendes közgyűlését a tagok élénk részvétele mellett. Ez a hetven éve fennálló dalos egyesület Timisoara (Temesvár) kultúrtörténetében ragyogó fejezetet örökített meg és az évtizedek során a Filharmónia rendezései, hangversenyei, tüneményes emlékü híres báljai mindenkor előkelő kulturális és társadalmi eseménynek számítottak. A mostani évi rendes közgyűlést Rech K. Géza apátkanonok, közbeesült egyesületi elnök betegségére való tekintettel Lamparter István tiszteletbeli elnök nyitotta meg, aki tolmácsolta a beteg elnök szeretetteljes üdvözlését a dalostestvéreknek és a közgyűlés munkájához a távolból is hozzájárulását adja. Az elnök ezután a 69-ik évi közgyűlést megnyitotta, a jegyzőkönyv vezetésére Tomsa János titkárt, a hitelesítésre pedig Lindner Nándor és Ungváry Jenő tagokat kérte. Reichardt Alajos ügyvezető elnök előterjesztette a dalkultúra lelkes szeretetéből fakadt évi jelentését, amely buzdította a tagokat a dalban való összetartásra és a dal iránti szeretetre, majd kegyelettel emlékezett meg az egyesület halottairól, Braun Dezső székesegyházi karnagyról, aki a Filharmóniának buzgó tevékenységű társelnöke volt, Kedacic Viktor dr. ügyvéd, volt vezetőségi tagról, aki évtizedeken át a magyar dal lelkes művelője és az általános dalkultúra hivatott képviselője volt, valamint Tomm Béla zeneiskolai tanárról, aki a Filharmónia hangversenyein sürűn közreműködött és a művészi bizottság tagja volt. Az elhunytak emlékét jegyzőkönyvben örökítették meg és a gyász jeléül a közgyűlés tagjai néma felállással adóztak az elköltözött emlékének. Az évi jelentést a közgyűlés egyhangúlag elfogadta, éppen úgy Traunfellner Tivadar pénztári és Wittmann Pál ellenőri jelentését is.

Ezután a tisztikarnak egy évre való megválasztása következett. Gokler Antal igazgató korábbi elnök vezetése mellett egyhangú lelkesedéssel, közfelkiáltással újból megválasztották az egyesület vezetését. Eszerint a tisztikar a következőképpen alakult meg: elnök Rech K. Géza, tiszteletbeli elnök Lamparter István, ügyvezető elnök Reichardt Alajos, alelnök Bautz István, örökös díszkarnagy Gokler Antal, főkarnagy Irsay Nándor, titkár Tomsa János, pénztáros Traunfellner Tivadar, gondnok Wittmann Pál, ellenőrök Gonda Adolf és Kraushaar István, zászlós Klügl László. A választmány tagjai lettek Bergmann Károly, Csermák Lajos, Gokler Gyula, Heintschel Ernő, Hess Rudolf, Keller Jakab, Klein Rezső, Lindner Nándor, Meiszner Emmy, Pokorny József, Scheibling János, Takács Kálmán, Tapavicsky Tivadar, Wetzler János, Ungváry Jenő és Zsivánovics Demeter.

Reichardt Alajos utalt arra, hogy a jövő évben lesz a Filharmónia fennállásának hetvenedik évfordulója és ezen alkalommal nagyszabású művészi hangverseny és jubileumi ünnepség keretében kívánja a vezetőség az évfordulót megörökíteni. Az ünnepség előkészítésével öttagú bizottságot bízta meg. Végül az egyesület ezer lelt szavazott meg a Braun Dezső emlékéért hirdető síremlék céljára, az egyik, mindenkor lelkes, áldozatkész tag ötszáz lelt adott, de a többi tag is hozzájárult a kegyeletes célra. A közgyűlés után a megjelentek a fehér asztalnál barátságos hangulatban szórakoztak.

Kielégítő Németország egészségügyi helyzete

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda jelenté: Számos külföldi lap több ízben olyan cikkeket közölt amelyek szerint a háború kezdete óta Németország lakosságának egészségügyi helyzete rosszabbodott. Conti dr. az egészségügyi hivatal főnöke Münsterben mondott beszéde alkalmával megcáfolta ezeket az adatokat. A háború következményei semmiféle járványt nem idéztek elő — jelentette ki Conti dr. 1914-ben tifusz és vérhasjárvány volt a háború első heteiben, de most idejekorán foganatosított elővigyázatossági intézkedésekkel sikerült a járványok kitörését megakadályozni. Megállapítható az is, hogy a torokgyíkjárvány sokkal kevesebb áldozatot követel, mint azelőtt. A gyermekhalandóság 6.7 százalékról 1.6 százalékra csökkent. Ugyanez áll a vérbaajra és a tüdővészre is. A halálal végződő tüdővész megbetegedések számát is jelentékenyen csökkenteni sikerült, (Rador.)

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UCCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-, meleg folyóvíz, telefon, stb.)
Polgári szálló — polgári árak!

SPORTESEMÉNYEK

Erős iramu mérkőzés keretében döntetlent ért el a román válogatott Jugoszlávia csapata ellen

Jugoszlávia — Románia 3:3 (2:2)

A Bucarestben lebonyolításra került első Duna Serleg mérkőzés, amelyet Románia és Jugoszlávia csapatai vívtak meg, döntetlenül végződött. Közel 35 ezer néző jelent meg, hogy tanuja legyen a két csapat küzdelmének. Rubint magyar játékvezető sárga jelére a két csapat a következő összeállításban futott a pályára:

Jugoszlávia: Lovrics — Sztojkovics, Dubac — Lechner, Dragisievic, Manola — Tirnanics, Valjarevics, Bozsovic, Petrovics, Nikolic.

Románia: Justin — Sfeca, Felecan — Vintilla, Rasinaru, Lupas — Bindea, Mihalescu, Barátky, Bogdan, Popescu.

A jugoszlávok indítják el a labdát és azonnal veszélyesen támadnak. Petrovics húsz méteres lövése a kapufán csattan. Az ellentámadásnál Barátky fejese alig kerül el a kaput. A jugoszlávok fölénye állandósul és ennek során Petrovics nagyszerűen kiugratja Valjarevicsot, akinek lövése nem téveszt célt. 1:0. A román csapat erőteljesen támad és Bindea lövése alig kerül el a kaput. De ami nem sikerült ezúttal, nemsokára bekövetkezett. Barátky kitűnő helyzetet doigozott ki, a labdát Bindeához to-

vábbította és a timisoarai (temesvári) szélső védhetetlen gólt lő. 1:1. A változatosság kedvéért Bozsovic ismét megszerzi a vezetést. 2:1. Három percre rá Barátky hatalmas kapáslövessel kiegyenlített. 2:2. Az első félidő általában a jugoszlávok fölényének jegyében zajlott le.

Szünet után a román csapat támad, de a vezetést újból a vendégcsapat szerezte meg Petrovics révén. 3:2. Ezután a román csapat van inkább támadásban. Nagy harc folyik az egyenlítő gólért, ami sikerül is, mert Bindea lövése ezúttal is utat talál a hálóba. 3:3. Az eredmény már nem változik, bár mindkét csapatnak van még helyzete, amelyből megszerezhetne volna a győzelmet. Rubint Lajos jól vezette a mérkőzést.

A játékosok teljesítményét tekintve, a román csapatból szinte az utolsó percben beállított Barátky és Bindea voltak a legjobbak, akik azt lehet mondani, egyedül mentették meg a csapatot a vereségtől. Megfelelt ezenkívül Vintilla, Lupas és Gica Popescu. A jugoszláv csapatban Lechner és Manola voltak nagyon jók, a csatársorból pedig Petrovics játéka emelkedett ki.

Magyarország válogatottja legyőzte a svajciakat

Magyarország — Svájc 3:0 (2:0.)

Magyarország válogatott csapata vasárnap játszotta első nemzetközi mérkőzését a svájci válogatott ellen. A két ország csapata az Európa Kupa keretében mérte össze erejét. A magyar csapat végig fölényben játszott és sikerült a győzelmet megszereznie. Magyarország a következő együttest állította csatasorba: Csikós — Pákozdy, Bíró — Király, Sárossy III., Balogh — Kincses, Sütő, Sárossy dr., Dudás, Kalocsay. Az első félidőben a magyarok nagyszerű összjátékkal közelítették meg az ellenfél kapuját és a támadások során Sárossy dr. megszerezte a vezetést, amelyet Sütő növelt. Szünet után a magyar csapat továbbra is fölényben játszott és a végeredményt Sárossy dr. állította be.

Sport — Foto — Otic

A legolcsóbb sportcikkek és azok javítása

A. M. Müllery-nél

TIMISOARA
I. Str. Solderer 11.

Baran Coriolan dr. a sportszövetség tartományi képviselője

Marta Alexandru dr. királyi helytartó értesítette a prefektusokat és a községek vezetőit, hogy a Romániai Sportszövetség Timis tartománybeli képviselőjévé Baran Coriolan dr. főpolgármestert nevezte ki. A királyi helytartó leiratában rámutat a sport nagy jelentőségére és kéri a prefekturákat és a községeket, hogy Baran Coriolan dr. támogatására legyenek. Az egyes községekben elő kell mozdítani sportegyesületek létesítését és sportpályák megteremtését és ezekre a célokra a községek költségvetésébe bizonyos összegeket kell felvenni.

Az Electrica játék nélkül két pontot kapott

A Chinezul-Ilsa újabb vereséget szenvedett.

A városunkban kitűzött Electrica — Sparta B ligás mérkőzés elmaradt, mert a megyesi csapat visszalépett a bajnoki küzdelemtől és így az Electrica játék nélkül 3:0 gólaránnyal megkapta a két pontot. A Chinezul-Ilsa azonban újabb vereséget szenvedett Lugoson a Vulturi csapatától. A lilakékek már kétszer vezettek, de a lugosi együttes nemcsak kiegyenlített, hanem a győztes gólt is megszerezte. Így azután a Vulturi győzött 3:2 (1:1) arányban.

Kadima — Hakoah 3:0 (0:0)

A barátságos mérkőzésen a Kadima csak a második félidőben játszott jól. Az első félidőben a vendégcsapat sikeresen védekezett, de a második félidőben a Kadima fölénybe került és biztosan győzött.

Barátságos mérkőzésen is legyőzte az UDR a Ripensia együttesét

A két csapat játéka változatos küzdelmet hozott. Az UDR csapata egységesebb volt és támadásaiban is több volt a lendület. A Ripensia játéka szintén kielégített. A vezetőgólt Micu szerezte a resciai csapatnak, de Dobay rövidesen kiegyenlített. Spielmann góljával azután ismét az UDR vezetett, amelyet Marcunak csak a második félidőben sikerült egyenlíteni. Marcu góljával a Ripensia vezetett már, amikor Spielmann egyenlített és Zsizsik végül is megszerezte az UDR győztes gólját. Így lett az eredmény 4:3 (2:1) az UDR javára.

DÉLI HIRLAP

utmoata telefon száma: 28-10

Kitüntetett sportférfiak

Több külföldi futballbíró is kapott magas kitüntetést.

Öfelsége II. Carol király 1939 június 8-iki kelettel a „Straja Tarii” érdemrend negyedik osztályu keresztjét adományozta Călinescu Armand volt miniszterelnöknek és Toni Dumitru nemzetevelésügyi államtitkárnak, az Országőr szervezet missziáriusának.

A Meritul Cultural első osztályu lovagi keresztjét az országőrök érdekében kifejtett munkájáért a következő személyek kapták:

Petre Andrei nemzetevelésügyi miniszter, Constantinescu Mitita pénzügyminiszter, Teodorescu Paul tábornok, légügyi és tengerészeti miniszter, Rălea Mihail munkügyi miniszter, Bujoiu Ioan volt nemzetgazdasági miniszter, Marinescu Nicolae dr. tábornok, volt közegészségügyi miniszter, Ciopron Partenie tábori püspök és Ciryty Stefano, Jugoszlávia testnevelésügyi minisztere.

A Meritul Cultural második osztályu lovagi keresztjével az uralkodó Dombrowski Victor tábornokot, Pucuresti főpolgármesterét, Macovei Ioant, a CFR vezérigazgatóját, Valeanu Alexandrut, az Országőr szervezet ellenőrző tanácsosát, Vogtberg Henrit a CFR munkáspénztár vezérigazgatóját, valamint az egyes tartományok országőr szervezeteinek parancsnokait, köztük Nedelcu Constantin, Timis-tartomány parancsnokát tüntette ki.

A sport terén kifejtett működéséért a Meritul Cultural tiszti keresztjét kapta Savu Mihail, a legfelsőbb sportszövetség alelnöke, Boerescu Neagu, a legfelsőbb sportszövetség vezérigazgatója. Második osztályu lovagi keresztjel kitüntették Rimet Julest, a FIFA elnökét, Mauro Giovanni, a FIFA alelnökét, Copolla Eugeniót a KK elnökét.

Az országőr mozgalom terén végzett munkájáért a Meritul Cultural második osztályu keresztjét kapta Bucurescu Florica, az aradi Ghiba Birta leányliceum igazgatónője, az aradi országőr-légió parancsnoknője.

Az országőr sportjának fejlesztése ügyében kifejtett tevékenységükért az uralkodó 1939 június 8-iki kelettel a következő sportolókat tüntette ki a Meritul Cultural érdemrenddel: Barassi Ottorino, olasz labdarugó játékezőt, Langenus John belga labdarugó játékezőt, Bauwens Peter holland labdarugó játékezőt, Hrenciu Dumitru, Mormocea Virgil, Barátky Gyulát, Juhász Ágostont, Robe Corneliut, Valcov Petret, Pavlovi Dumitru, Chiroiu Vasilet, Sfera Lazart, Gherman Dante dr.-t, Ciocoiu Constantint, Tanasescu Constantint és Badin Marint.

A jugoszláv ifiúsági csapat győzelme Bucurestiben

Jugoszlávia—Románia 2:0 (1:0).

A jugoszláv—román nagymérkőzés előtt mérték össze erejüket a két ország ifjúsági válogatott csapatai. A jobb játékmódban levő jugoszláv csapat megérdemelten nyerte a mérkőzést. A mérkőzés góljait Nedelkovic és Drenovic szereztek.

Vereséget szenvedett a B. válogatott Belgrádban

Jugoszlávia B)—Románia B) 1:0 (1:0)

Románia B) válogatottja a jugoszláv fővárosban játszott, ahol 1:0 arányu minimális vereséget szenvedett. A román csapat végig nagyszerűen játszott, de a szerencse elpártolt tőle és így vesztésként volt kénytelen elhagyni a pályát. A román csapat védelme végig feladata magaslatán állott, a fedezetsorban Siclovan volt a legjobb ember, míg a csatársorban Oană volt a legveszélyesebb.

A kerületi bajnokság eredményei

A kerületi bajnokság első osztályában a következő eredmények voltak: Fratelia—CFR 1:0 (1:0), Rapid—Progresul 2:1 (1:1), Banatul—Patria 2:1 (2:0). A másodosztályu Fortuna—Juventus mérkőzését 2:1 (2:0) arányban a Fortuna nyerte meg.

Boris bolgár király a béke és semlegesség mellett

Szófiából jelentik: Boris király tegnap fogadta a képviselőház tagjait, akik átnyújtották a trónbeszédre adott válaszukat. Az üdvözlésre adott válaszában Boris király hangoztatta, hogy Bulgáriának a békére és semlegességre irányuló politikáját a külföld helyesli és kellően értékeli. (Rador)

AZ ÁLLAMI SORSJÁTEK HUZÁSI TERVE

ZÖLD SOROZAT Huzás APRILIS 15.-én

ÁLLAMI SORSJÁTEK (Matca)

OSZTHATÓ SORSJEGYEK		
Nyeremények á lel	Összesen lel	
3	1.000.000	3.000.000
10	400.000	4.000.000
56	100.000	5.600.000
500	10.000	5.000.000
2000	3.200	6.400.000
10000	800	8.000.000
		32.000.000

U.F.C.R. SORSJÁTEK (Anexa)

OSZTHATATLAN SORSJEGYEK		
Nyeremények á lel	Összesen lel	
20	100.000	2.000.000
100	20.000	2.000.000
100	10.000	1.000.000
10000	200	2.000.000
		7.000.000

FEHÉR SOSROZAT Huzás APRILIS 18.-án

ÁLLAMI SORSJÁTEK (Matca)

OSZTHATÓ SORSJEGYEK		
Nyeremények á lel	Összesen lel	
1	8.000.000	8.000.000
12	1.000.000	12.000.000
8000	1.600	12.800.000
		32.800.000

U.F.C.R. SORSJÁTEK (Anexa)

OSZTHATATLAN SORSJEGYEK		
Nyeremények á lel	Összesen lel	
18	200.000	3.600.000
180	10.000	1.800.000
4000	400	1.600.000
		7.000.000

Huzások
APRILIS
15.énés18.án

= KÖZGAZDASÁG =

A nemzetgazdasági minisztérium az árellenőrző törvény tapintatos végrehajtását kívánja

Nevelő hatással kell a törvényt alkalmazni

Április 10-ig — a legutóbb általunk is közölt 24 kategória kivételével — a nagykereskedőknek jelentést kell beadni, amely tartalmazza, hogy a) milyen mennyiségű árujuk van, ezeknek önköltségi vagy beszerzési árát, b) az ipari és kereskedelmi képviselőket, amelyek akár belföldi, vagy külföldi cégektől vannak. (Csak azon képviselő tartozik bejelentést adni, akinek a képviselőtől áruaktára is van, tehát a készlet nélküli jutalékos képviselő nem bejelentésre kötelezett.)

Ezen a bejelentésen kívül április 10-ig és minden következő hónap 10-ik napjáig bejelentést kell beadni, amely tartalmazza: a) az adott árú mennyiségét, árát és a vevő címét. (Ha a vevő nem viszonteladó, akkor a címet nem kell bejelenteni.) b) a beszerzett árú mennyiségét, árát és annak a cégnek a címét, amelytől az árú vásárolták.

A bejelentések két példányban készítendőek és a polgármesteri hivatalhoz nyújtandók be, amely köteles egy példányt a nemzetgazdasági minisztériumhoz betervezni. A törvény 12. szakaszában említett árú és félkész gyártmányok, valamint a 20. szakasz a) pontjában 1. és 2. szám alatt említett árú csoportonként és kategóriánként jelentendőek be, mennyiségileg, kg-ként, méterenként, literenként, darabonként természetük szerint, de külön részletezés nélkül.

A mezőgazdasági és szőlészeti ipar nem mentes a bejelentés alól, csak a mezőgazdasági cikkekkel foglalkozó kereskedő.

Senkiesem jogosult saját szükségletén felül árú vásárolni. A kereskedők kötelesek magukat

kellő mennyiségű áruval ellátni, hogy a keresletet kielégíthessék. A szokásos mennyiségen felüli vásárlást a kereskedő tartozik a polgármesteri hivatalban bejelenteni, nehogy áruhámozást kövessenek el. Tehát a kereskedő vásárolhat több árú is a szokottnál, de ezt tartozik bejelenteni.

A nagykereskedő árúszolgáltatási kötelezettsége nem áll fenn akkor, ha a viszonteladó láthatólag árúfelhalmozás végett vásárol, vagy azzal a nagykereskedő készletét deportálni akarja. Ilyen esetben jelentést kell tenni a tartományi helytartósághoz annak eldöntése végett, hogy az árú kiszolgáltatásának visszautasítása jogosult volt-e.

A nemzetgazdasági minisztérium enyhítette az árkifüggsztési kötelezettséget azzal, hogy megengedte az árak táblázaton, vagy katalóguson való közlését. Másik enyhítés, hogy a kihágási jegyzőkönyv a minisztériumhoz terjesztendő és csak a jóváhagyott jegyzőkönyv kerülhet a bíróság elé (comisiunea de judecată). Kivételt a tettenkapás esete képez.

Marinescu Traian, nemzetgazdasági miniszteri vezértitkár utasította az ellenőrző közegeket, hogy különösen kezdetben inkább nevelő hatást gyakoroljanak, igyekezzenek a törvény alkalmazását megkönnyíteni és ne folyamodjanak mindjárt a szankciókhoz. Angelescu Constantin miniszter célja az, hogy a kereskedők a törvény konstruktív jellegét ismerjék fel és távolról sem akarja a miniszter a kereskedelem és ipar helyzetét megnehezíteni.

Az új két százalékos adó alól mentes cikkek és a bélyeghasználat módja

A hivatalos lap április elseji számában megjelent az új két százalékos fogyasztási adóról szóló törvény, amelynek egyes intézkedéseit már közzétettük. Az új adó a hadseregfelszerelési alap céljait szolgálja és ezt az adót a gyári és kereskedelmi forgalomban történő eladások és fogyasztások után kell különleges bélyeg forrásában leróni.

Ötven leien aluli eladás mentes az új adó lerovásától.

Az új adót mindannyiszor le kell róni, ahányszor valamely áru, ingóság, vagy ingatlan gazdát cserél.

Mentesek a két százalékos adó alól a következő közszükségleti cikkek: kenyér, liszt, kukoricaliszt, só, cukor, hús, zsiradékok, mint zsír, vaj, étolaj, ezenkívül tej, zöldségfélék, az országban termelt gyümölcsök, a főzelékek.

Kivételt képeznek a főzelékek ipari termékei és a konzervgyárak áruai. Mentesebb továbbá a dohányneműk, bélyegek, a lámpába való petróleum, az újságok, folyóiratok, az értéktőzsdén kötött üzletek, valamint

a különböző mezőgazdasági termékek, ha azokat közvetlenül a termelő adja el.

Mentesek még az adó alól a bankoknál leszámítolás céljából történő váltóátruházások és a Nemzeti Bank útján eszközölt devizauzletek. A kereskedelmi értékpapírok átruházása után, vagy az állami kötvényeknek bankok útján, vagy magánosok között történő eladásai után azonban le kell fizetni a két százalékos adót.

Az eladók kötelesek ezt a két százalékos adót az eladás összege után visszatartani és a vevőnek a minisztérium által különlegesen készített bélyegfüzetből megfelelő bélyeget adni. Ez a bélyeg a számlára, vagy nyugtára ragasztandó, amelynek kiállítása kötelező. Mindenki olyan számla, vagy nyugtakönyvecskét készít, amelynek kiállítása kötelező. Mindenki olyan számla, vagy nyugtakönyvecskét készít, amelynek kiállítása kötelező. Mindenki olyan számla, vagy nyugtakönyvecskét készít, amelynek kiállítása kötelező.

A bélyeget úgy kell alkalmazni, hogy fele a szelvényen, másik fele a számlán maradjon.

A számla, vagy fizetési jegyzék minden oldalán fel kell tüntetni a kereskedő cégét és a szelvény sorszámát. A kereskedő köteles a számlán, vagy a fizetési jegyzéken feltüntetni az eladott árut, annak értékét, a végösszeg értékét és a felhasznált bélyeg értékét. A két százalékos adó kiszámításánál a töredékösszeget mindig felfelé kell kiegészíteni.

A kereskedők, iparosok és vendéglősök, valamint mindazok, akik az új bélyegkötelezettség alá eső ügyleteket kötnek, kötelesek az eladásról és fogyasztásról naponként kimutatást készíteni, amit minden hónap első öt napján be kell mutatni az illetékes adóhivatalnak. Ebben a kimutatásban értékenként fel kell tüntetni a felhasznált bélyegeket, egyben közölniük kell, hogy mennyi bélyeggel rendelkeznek és milyen mennyiségű bélyegre van még szükségük. A számla, vagy fizetési jegyzékek könyvecskéit, ha azok megteltek, kötelesek megőrizni és azokat ellenőrzés alkalmával felmutatni, mert ellenkező esetben büntetésben részesülnek. Mindazokat, akik a bélyegek alkalmazását elmulasztják,

a le nem rótt illeték tízszeresével büntetik meg.

A két százalékos adó levonásához szükséges bélyegeket az adóhivataloknál lehet beszerezni.

Az új, különleges nemzetvédelmi célokat szolgáló adóval kapcsolatosan Tautu V. kerületi pénzügyi felügyelő ezúton is felszólítja a megye lakosságát, hogy segítsék elő ezen törvény intézkedéseinek végrehajtását és követeljék az

eladótól az ötven leinél nagyobb összegű vásárlások után a különleges bélyegekkal ellátott számlák, vagy fizetési jegyzékek kiállítását. A közönséget kéri, hogy amennyiben valaki megtagadná az ilyen számlák, vagy fizetési jegyzékek kiállítását és a két százalékos bélyegek alkalmazását, közöljék ezt telefonon, vagy írásban a pénzügyi felügyelőséggel, hogy idejében megbüntessék a hadsereg felszerelésének kárára történő kihágásokat.

Tőzsdei harc az I. R. D. P. részvénytöbbségéért

Két vetélkedő közül — a harmadik jutott a majoritás birtokába

A Petrol-Block petróleumvállalat részvénytöbbségét német tőke szerezte meg. A Petrol-Block szoros üzleti kapcsolatot tart fenn az I.R.D.P. petróleumvállalattal, amelynek nyersolaj termelését finomítja, de különben is a Petrol-Block birtokában van az I.R.D.P. 100.000 darab részvénye, ami a 600 millió leies részvénytőkének egy tizenketted részét teszi ki.

Amikor a Petrol-Block részvénytöbbségét a német tőke birtokába jutott, tekintve, hogy az I.R.D.P. részvénytöbbségét a Siper párisi vállalat és román tőkés birtokában van, felmerült a Petrol-Block és az I.R.D.P. finomítási szerződése revíziójának kérdése. Az érdekeltek megállapítása szerint a szerződés további fenntartásának előfeltétele, hogy a Petrol-Block részvényesei megszerezzék az I.R.D.P. részvénytöbbségét. A bucurestii tőzsdén — amint a Consum írja — erre már hetekkel ezelőtt nagy kereslet indult meg az I.R.D.P. részvényei iránt, aminek következtében ezeknek árfolyama 60—70 leiről 700 leire emelkedett. Ugyanakkor a francia-román csoport is vásárolni kezdte az I.R.D.P. részvényeket, azonban egyik csoportnak sem sikerült a majoritást megszereznie, mert a majoritást csak az Al. G. Donescu volt fővárosi polgármester birtokában levő részvénytöbbség biztosíthatta volna, aki azonban nem volt hajlandó részvényeit eladni.

Amint most értesülünk, a két csoport közötti harcban váratlan fordulat következett be. A francia-román csoport és Al. G. Donescu volt fővárosi polgármester ugyanis a tulajdonukat képező I.R.D.P. részvénytöbbséget az Astra Română petróleumvállalatnak adták el, amely angol, holland, francia és román tőkés érdekeltségébe tartozik, majoritása azonban angol tőke birtokában van.

— **Traktorvezetői tanfolyamok.** A kellőszámu traktorvezető kiképzése végett a földművelési minisztérium két traktorvezetői tanfolyamot rendez, amelyek közül az egyik április 8-tól augusztus 8-ig, a másik augusztus 8-tól december 8-ig tart. Felvilágosításokat a minisztérium oktatási szolgálata (Serviciul Invățământului) ad.

Lőszer berakása egy német hadihajóra

LITTECKI és KRAUS ILONKA

Timisoaráról (Temesvárról) való távozásuk alkalmából április 3-ig képkiallítás keretében bemutatják tizenkét éves munkásságuk eredményét

A népies bönök jegyzése megindul

Megírtuk, hogy minisztertanácsi jegyzőkönyv alapján kiadtak száz és ötszáz leies név-értékű hadfelszerelési bönöket is. Ezek a „népies” bönök szelvényfüzetekben lettek elkészítve. Minden füzet ötven bönöt tartalmaz és ezeket csak a timisoarai (temesvári) bevételi és kifizetési pénzügyigazgatóság adja ki, amely ezen bönök jegyzését az egész megye területéről összpontosítja. Az ilyen népies bönök jegyzése a teljes érték befizetésével történik, minden különleges írásbeli kérvény nélkül. A száz leies bönökért nyolcvan leit, az ötszáz leies bönökért pedig négyszáz leit kell fizetni. A különbözet azt a négy százalékos kamatot jelenti, amelyet az öt évre előre kiutalnak a bön tulajdonosának. A népies típusú bönöket a pénzügyigazgató sajátkezű aláírásával adják ki. Ezen bönök minél szélesebb körben való terjesztése érdekében úgy határoztak, hogy a megye minden községében kaphatók lesznek akár a pénzügyigazgatóság közlegeinél, vagy más közhivataloknál, amelyek a bönök kibocsátása érdekében együttműködnek a pénzügyi hatóságokkal. Ezen bönök segítségével módot nyújtanak azon polgároknak, akik szerényebb jövedelemmel rendelkeznek, hogy anyagi helyzetüknek megfelelően kivessék részüket a hazafias kötelesegteljesítésből.

— **Felemelték a posztógyárak évi fogyasztási átalányilletékét.** A gyapjuszövetek fogyasztási adójának átalányösszegeben történő fizetésére a pénzügyminisztérium és a gyapjuosztályok érdekvédelmi szövetsége között még 1938-ban megegyezés jött létre, amelynek értelmében a fogyasztási adó megváltásaként a posztógyárak összesen 165 millió leit fizetnek évente. Ez az egyezmény 1940. április 1-én jár le. Az új egyezmény megkötésére folytatott tárgyalások eredményeképpen, az átalányösszeget évi 165 millióról 200 millió leire emelte fel a pénzügyminisztérium azzal az indoklással, hogy a posztógyárak nagymértékben emelkedtek és a posztógyárak forgalma is növekedett, főképp a nagyobb állami megrendelések következtében.

— **A palesztinai gyümölcs behozatalához igazolás kell.** Március 29-től kezdve minden palesztinai citrom és narancsimporthoz az ottani román kereskedelmi attasé bizonyítványa szükséges, amely a számlaárak valódiságát igazolja. Enélkül az áru el nem várolható.

— **Valuták hivatalos árfolyama.** (Az első szám a vételt, a második az előadást jelenti): Holland forint 74.93—76.80, belgas 23.94—24.56, angol font 567.87—58208, dollár 141.10—143.17, francia frank 3.24—3.31, cseh korona 4.68—4.77, svájci frank 31.67—32.50, szlovák korona 4.68—4.77. Ezekben az árfolyamokban a harmincnyolc százalékos felár is bennfoglaltatik. A következő árfolyamok felár nélkül értendők: drachma 0.99—1 és 1.60—1.62, dinár 2.89—3.05, német márka 40.50—41.50 és 49—50, pengő 26.50—27, olasz lira 7.17—7.18, leva 1.60—1.68, zloty 0—19.

— **Gyapjubeszerzési központ alakul.** A bőrgyárak nyersbőrbeszerzési központjának felállítása tárgyilag megállapítás szerint a bőrpar termelésben kedvező eredménnyel járt. Hivatalos körökben éppen ezért most több iparágban hasonló nyersanyagbeszerzési központ felállítását tervezik. A Consum jelentése szerint, rövidesen megalakul a nyersgyapjú beszerző központ, azzal a rendeltetéssel, hogy az országban termelt gyapjút összegyűjtse és felossza a belföldi textilipari vállalatok között. A gyapju-központ felállítása ügyében a tárgyalások folyamatban vannak.

A DÉLI HIRLAP BUCURESTIBEN

a következő kioszkokban kapható:
Calea Victoriei és Bdul Elisabeta sarok
Calea Victoriei és Bdul Academiei sarok
Str. Lipscani, az Elite kávéházzal szemben
Str. Academiei, Union és Stanescu szállodák-
kal szemben
„Carpati”, Esplanade szállodával szemben
„Literatura”, Calea Victoriein

Közel félmilliárd lei értékű árut szállított Románia 1939-ben Jugoszláviába

Andres Iván jugoszláv kereskedelmi miniszter Bucurestibe érkezett, hogy visszaadja Christu Ion külkereskedelmi miniszter belgrádi látogatását és résztvegyen a román-jugoszláv kereskedelmi kamara felavatásán. A szomszédos és baráti Jugoszláviával minden téren gyümölcsöző kapcsolataink voltak, természetesen az árucseréje tekintetében is.

A vasárnap megnyitott román-jugoszláv kereskedelmi kamara és a már megalakult jugoszláv-román kereskedelmi kamarának az lesz a hivatása, hogy a két ország közötti kereskedelmi forgalmat még inkább növelje és fejlessze.

Az alábbi számok élénken illusztrálják, hogy az évek során állandó emelkedést mutatott a román-jugoszláv kereskedelmi forgalom.

1937-ben Jugoszláviából behoztunk 113 millió 584 ezer lei értékben, Jugoszláviába szállítottunk 433 millió 872 ezer lei értékű árut.

1938-ban a behozatal elérte a 163 millió 633 ezer leit, ugyanakkor a kivitel 316 millió 712 ezer lei értékű volt.

1939-ben 232 millió 366 ezer leinyi árut hozott Románia Jugoszláviából és 431 millió 820 ezer lei értékben szállított oda árut.

A jugoszláv import főleg bőrből, olajból és növényi zsírokból, főzéléknérfélekből, virágokból, növényekből, növényi textiliákból, fából és termékeiből, papírból és papírneműekből, vasból és vastermékekből, kémiai szerekből és orvosságokból állott.

Kivitelünket javarésztben ásványi fűtőanyagok, kőolaj és termékei, festékek, kémiái és orvosi szerek alkotják.

A román kőolaj kivitel rangsorában Jugoszlávia, Németország, Anglia, Olaszország, Franciaország és Magyarország után a hatodik helyet foglalja el.

— Csendes a bányási gabonapiac és az üzleti forgalom csekély, mert csak a gabonaneműek iránt mutatkozik kevés kereslet. A piaci árak a következők: búza 580, tengeri 435, korpá 330, zab 550, muharmag 1050, napraforgómag 950, tökmag 1500, árpa 520 lei százkilónként. A lóheremag 40 és a lucernamag 62 lei kilónként.

TENGEREK RABJA

Írta: RÉVAY GÉZA

A Déli Hírlap eredeti regénye.

Ulánnyomás tilos.

Egyszer csak csendült az ajtó fölötti harangoska, csendült kettőt vidámat és beléptek.

A tavasz és a tél. A fehérfejű öreg és a hosszú-copfos, Gretchen-frizurás fiatal lány — Valy.

— Itt nem nagyon szeretik a boche-okat — sügta oda László a patronnak — hát akkor ezek hogy...

— Nem németek, — sietett az öreg a válasszal — osztrákok ezek, Onkel Fritz bécsi, Valy meg valami furcsa vegyes házasságból született. Az apja a Dunán és a Rajnán volt hajós. Az anyja meg magyar leány lehetett, olyasfélét mesélt itt Valy.

De hiszen egész jól beszélnek flamandul.

— Hogyne, hogyne. Valy már néhány év óta van itt, először mindenfélel megpróbálkozott, míg aztán kihozatta Onkel Fritz-et is, azóta innen szokták eljárogatni Rotterdamba, Amszterdamba, Genf-be és Bruggebe és muzsikálnak hol itt, hol ott, de azért leginkább itt vannak nálam, a Horgony-bárban.

Közben a vézna kis öregember felnyitotta a pianó fedelét, szakadt kottákat szedett elő és körülményesen elhelyezkedett a széken. Valy ezalatt kibújt a kabátjából és a hegedűjét szedte ki a tokból, valami selyemzsebkendő félét és frissen, csillogó szemmel húzgálta a gyantát a vonón.

Szürke, alig csukott, rövidujjú ruha volt rajta, elől a gallérját két kutya őrizte, egy zöld meg egy barna, amelyek valami sárgás lánccal voltak egymáshoz kötve. Világos narisnya feszült a lábán és kivágott fekete cipő. A hajó kétoldalt vörösre szírozva, aminek László nem tudta a rendeltetését, de aztán arra gondolt, hogy a művészet hevében előre találna zuhanni az a hajó meg és attól óvja Valyt.

Az ujjai hosszúak és erősek, a körmei szépen levágva, kireszelve, és ahogy ott állt kezében a hegedűvel, vonóval és mosolyra húzódtott a szája, szétnyíló ajkai közül kihéberlett két hegyes szemfoga, amelyek egy gondolattal hosszabbak voltak, mint a többiek.

Ezt eddig nem is vette észre László, de most,

Külföldi kereslet romániai áru után

A Külkereskedelmi Szervező és Támogató Igazgatóság az egyes külföldi államokból a következő román árucikkekre érkeztek be érdeklődések: Svájc: Kaolin, amonium karbonát, amoniumszulfát, borsav, gépolajok, növényi olajok, gyógynövények, olajpogácsa, cellulóze, ásványolajok zsiradékok, paraffin, ozokerit, élősértés, szelónna, sonka, tojás, vágott baromfi, tölgyrönköt, stb. Franciaország: barna mustármag. Görögország: főzölajok. Palesztina: Fanyv, 3000 darab különböző méretű telefonpózna. Cseh-Morva protektorátus: élelmiszerek, nyersanyagok. A fentiekkel kapcsolatban közelebbi információk a Directiunea Incurajării Exportului-nál (Bucuresti. Calea Victoriei 133.) kaphatók.

— Nagykereskedés folytatásához engedély kell. A Monitorul Oficial március 29-iki száma közölte a nemzetgazdasági miniszter rendeletét, amely szerint „minden közszükségleti cikknek nyilvánított áru nagyban eladásával foglalkozó kereskedő számára az Oficiul Central al Speculei Ilícite a nagyban kereskedés folytatására végett a kereskedő kérvénye és a kereskedelmi kamara bizonyítványa alapján engedélyt fog kiadni.”

Rádió

KEDD, APRILIS 2.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, időjárás, vízállásjelentés, gazdasági és egészségügyi közlemények. 12.10: Hanglemezek. 13.20: Időjelzés, időjárásjelentés, különböző közlemények. 13.30: Hanglemezek. 14: Hírek. 14.20: Xilofonszámok. 14.40: Népzene és népdalok. 15: Különböző közlemények. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Orvosi krónika. 19.17: Énekszámok. 19.35: Cselló és zongoraszmok. 20: Magyar nyelvű hírek. 20.10: Felolvasás. 20.25: Énekszámok. 20.45: Hírek. 21: Szimfonikus zene. 22.10: Sporthírek. 22.30: Hanglemezek. 23: Hanglemezek. 23.45: Idegennyelvű hírek.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Divattudósítás. 13.10: Hanglemezek. 13.40: Hírek. 14.30: Katonazene. 15.30: Hírek. 17.10: Asszonyok tanácsadója. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Cigányzene. 18.40: Előadás. 19.20: Előadás.

19.50: Hanglemezek. 20.15: Hírek. 20.30: „Gioconda.” Dalmú négy felvonásban. 21.25: Felolvasás. 22.15: Hírek. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Cigányzene.

Budapest II. 18.15: Ruszin hallgatóknak. 18.50: Mezőgazdasági félóra. 19.50: Francia nyelvoktatás. 20.30: Előadás. 21: Hírek. 21.25: Magyar tánclemezek. 22.20: Előadás.

SZERDA, APRILIS 3.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vízállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Dumitrescu Costica és zenekara hangversenyez. 13.20: Időjelzés, előadások, művészeti és kulturális hírek, sport. 13.30: Nagy énekesek hanglemezeiről. 14: Rádió ujság. 14.20: Lehár művek hanglemezeiről. 15: Rádió hírek, különféle közlemények. Radio Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Művészeti krónika. 19.17: Hanglemezek. 19.55: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20.05: Előadás. 20.20: A rádió zenekara hangversenyez. 20.45: Rádió ujság. 21: Oprett részletek. 22.10: Rádió ujság. 23.30: Zongora hangverseny. 23: Bach művek hanglemezeiről. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Előadás. 13.10: Szalózene. 13.40: Hírek. 14.30: Cigányzene. 15.30: Hírek. 17.15: Gyermekdelután. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Előadás. 17.45: Melles Béla-zenekar. 19.45: Zenetörténeti előadás. 20.15: Hírek. 20.25: Táncclemezek. 20.45: Külügyi negyedóra. 21: Hangverseny közvetítés. 21.50: Szalózene. 22.40: Hírek. 23.10: Cigányzene. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Pátria hanglemezek.

Budapest II. 19.15: Olasz nyelvoktatás. 20.30: Előadás. 21: Hírek. 21.25: Cigányzene. 22.15: Előadás. 22.45: Időjárásjelentés.

Európai magyarnyelvű hírszolgálat: 18.15: Bécs. 18.30: Prága (Reichssender Böhmen 269.5 m. RH 31 m.) 18.50: Pozsony (298.8 m.) 18.50: Pozsony. 20: Prága (Reichssender Böhmen 269.5 m. RH 31 m.) 20: Toulouse (328.6 m.), Marseille-Provence (400.5 m.) 20.55: Róma II. (245.5 m. és RH 31.15 m.) 22.15: London Nat. (261.1 m., RH 49.59 m. és 30.96 m.) 22.15: Bucuresti (364.5 m., RH 31 m.) 23.45: Pozsony (298.8 m.) 23.45: Belgrád (437.3 m. BH 49.2 m.) 23.45: Toulouse (328.6 m.) Nice PTT (247.3 m.) 23.50

— Prosit, partner úr!

— Partner úr! — nevette el magát László. —

Azt hiszem csinos pénzt kereshetnének kettesben. Akkor már László is a nemtudom hanyadik pohárnál tartott, de azért a nyelve még forgott és az agya is fogott, belenézett a lány szemébe, jó erősen, úgy, hogy az zavarodva tekintgetett jobbra-balra, aztán hozzátette:

— Te meg én!

Kicsit meghökkenett ettől a tegeződő-merészségtől, de mikor látta, hogy a lány nem sértődik meg, hogy rááll a tréfára — különben is múlt hangulat az egész, reggelre kijózanodik — gondolta — oda nyujtotta a kezét, Valy áttette jobbkezeiből balkezebe a vonót... és kézzsoritás közben, megint csak ránézve hegykén odalökte:

— Szervusz!

— Szervusz, — rázta meg Valy a kezét.

Lászlónak kezdett nehezedni a feje, odaintette Onkel Fritz-et, elhúzódtott a zongora mellől és leült Jure mellé. Megpróbált lelket verni az öregbe, akin végleg erőtt vett valami sör-mámor féle... Dadozott valamit sötétségről... hogy nagyon sötét van itt a teremben, hogy több világosságot neki... — de mikor aztán látta, hogy mindenféle józanító kísérlete eredménytelen marad, nekibúsulva hajtogatta tovább a poarakat. Közben valami furcsa ködön át nézegette a leányt és kimondhatatlanul kezdett tetszeni neki.

Igy szokott ez lenni. A kiürített poharak számával nő a rokonszenv is, — már akinél. A tengeren kószáló férfinepségből a szesz vált ki soha nem ismert érzéseket és érzelmeket, a mindig társatlan ember kétségbeesett igyekezetével kapnak a feléjük nyujtott tenyérrnyi szeretet után és a legszörösebb szívi is negroppan, megtörik, ha rásugároz valahonnan a szeretet.

— Részegek, — mondaná valaki, pedig dehogyan, csak kell nekik a mámor, hogy emlékezzenek. Ültek és ittak.

László is ivott, még hozzá bőségesen. Már ott tartott, amikor az ember el kezd töprengeni kis és nagy dolgokon, amikor már megölelné mindenkit, aki eléje kerül és megölelné mindenkit, aki ferdén néz rá, amikor már az is bántja, ha valaki más iszik, jobbat, drágábbat, mint ő, vagy elég az, ha az eléje rakott lőre másszínű, mint az ő.

(Folytatjuk)

hogy észrevette, szörnyen kezdett tetszeni neki.

Bátortalan hangolási kísérletek után megindultak Onkel Fritz ujjai is, elkezdett táncolni a vonó és úszott a Doau-Walzer a füstös kis teremben, úszott, kúszott, el egészen a László szívéig... Hiszen a Duna Pesten is folyik... És Pesten is erre keringőznek a fiatalok.

Aztán a „Wien, Wien nur du allein” került sorra és követte egyik bécsi nótá a másikat.

Valy játszott, hallábara nehezdedve és jobb cipőjének orrával ütötte a taktust, mert az öreg bizony néha-néha elmaradozott a kísérettel.

— Patron, — szólította oda László a tulajdonost — mi volna, ha odaülne a zongorához? Én is tanultam valamikor zongorázni... elég régen ugyan... de azért tudok néhány divatos dalt... Mi volna, ha félreültenénk az öregot?

— Biztosan nagyon örülne a pihenőnek... hát még ha egy pohárka innivalót tenne elé, biztosan elüldögélné egy óráig és nem hiányoznék neki a zongora.

Ép a Valencia mennydörgött a zongorán, mikor László odalépett és Onkel Fritz fülebe sügta, hogy nyugodtan felállhat... kicsit toltá is az öregot el a székről... amannak ujjai még verték a dallamot, mikor már a László balkeze ütötte hozzá az akkordokat.

Az öreg motyogott valamit, de a patron már hozta neki a bort... A teremben kissé felfigyeltek a frissebb kíséretre és egyszer csak megfordult a leány is.

Egyetlen pillanatra megállt kezében a vonó... rácsodálkozott a fiúra... egyetlen pillanatra kvil-lantak fogai, amint elmosolyodott, de aztán rándított egyet a vállán és valamivel vigabban verte a taktust a zenéhez.

Jött egyik nótá a másik után. Csupa érzelmes szívétfacsaró számárság — a „Parlez moi d'amour” és utána csupa ismert régi valcer... és nem tudni miért, vajjon a késői óra, vagy az elfogyasztott italok mennyisége éreztetette-e hatását a teremben lévő-kön — de a hangulat határozottan emelkedett. Arra László gondolni sem mert, hogy ebben a kíséretnek is része lehet.

Onkel Fritz vidáman emelgette a poharat, László Valynak is rendelt valami édeskés lötytyöt és mikor először összeesendült a poharuk, elmosolyodott a lány és koccintás közben azt mondta:

Egy magyar népegészségügyi mintaintézmény

Az elmúlt napokban alkalmunk volt beszélgetést folytatni Simkó György dr., a Miercurea-Ciuc-i (csíkszeredai) Szent Vince-kórház sebész-főorvosával, aki bő részletességgel nyilatkozott a Magyar Népközösség Cluj-i (kolozsvári) tagozatának az ingyenes orvosi segélyezés terén eddig elért eredményeiről, valamint arról az eddig még egyedülálló intézményről, amelyet Sumulenin (Csíksomlyón) létesítettek és amelyet a népegészségügy szolgálataiba állítottak. Az ottani ügyvezető „Egészség-ház”-ról van szó, amelyet néhány lelkes magyar ember több, mint egy éve hozott létre.

INGYENES ORVOSI RENDELÉS

A Romániai Magyar Népközösség megalapításának célja a Romániában élő magyarságnak egy táborba való tömörítése, érdekeinek és sérelmeinek védelme. Túl ezeken az általános szempontokon a Magyar Népközösség arra törekszik, hogy megfelelő szervezés útján támogatásban részesítsen olyanokat, akik erre a támogatásra akár anyagi, akár pedig jogi, vagy politikai téren rászorulnak. Ez az álláspont szemléltető módon jut kifejezésre Clujon (Kolozsváron), ahol már bevezették az ingyenes orvosi kezelést is és amelyről Simkó György dr. főorvos a következőkben emlékezett meg:

— Népközösségünk egyik legszerencsésebb elgondolása az ingyenes orvosi vizsgálat, kezelés és gondozás. Országunk fővárosában és a Romániai Magyar Népközösség központjában már régebbi idő óta Gyergyay orvostanár irányítása mellett működik az intézmény. Az ingyenes orvosi rendelésben valamennyi cluj-i (kolozsvári) magyar orvos résztvesz, heti szolgálatot beosztással. Minden héten öt orvos díjtalanul rendel és a betegségnek megfelelő kezelést biztosít.

— Mi történik a folyamatos kezelés esetében? — érdeklődnünk.

— Ilyen esetekben az illető szakorvos vállalja a beteg kezelését. A cél az, hogy a páciens meggyógyuljon és újra visszanyerje egészségét. Megtörténik az is, hogy egy-egy betegnek súlyosabb az állapota és ennél fogva ágyban kell maradnia, akkor a magyar orvosok egyike állandóan felkeresi és a lakásán kezeli. Kartársaim-

nak állandóan nagy az elfoglaltságuk. Naponta százával jönnek a betegek, akik nemcsak a testi betegségükre kapnak orvosságot, hanem minden esetben lelki megnyugvással távoznak. Különben a város négy pontján minden hét szerdáján az orvosok felvilágosító egészségügyi előadásokat rendeznek és ezeket az előadásokat a népközösségi tagok mindig nagy számban látogatják. Az élő szó ereje sokat tesz, ezzel magyarázható, hogy az előadások látogatottsága napról-napra növekszik. Mellesleg megemlítem, hogy a ciuci (csíki) orvosi kar ugyanezt csinálja és a siker itt sem kisebb.

— Az orvosi kezeléshez szükséges gyógyszerekről is történik gondoskodás?

— Természetesen. A Magyar Népközösség figyelme erre is kiterjedt és az arra rászoruló betegek az előírt orvosságokat minden további nélkül megkapják.

KÜZDELEM A GYERMEKHALANDÓSÁG CSÖKKENTÉSÉRE

Simkó György dr. rátért ezután a székelyföldi orvosok kedvenc témájára: a sumulenii (csíksomlyói) „Egészség-ház” ama nagyfontosságú szerepére, amelyet a székelység népegészségügye terén betölt.

— Magyar orvosi körökben már régebben foglalkoztak olyan intézmény felállításával, amely hozzájárul főleg a Székelyföldön oly nagymérvű gyermekhalandóság csökkentéséhez. A népszerű „Falu-füzetek” kiadványsorozat „A csecsemő gondozása” című számában Venczel József dr. a magyar társadalomtudományok egyik legképzettebb tagja számadatokkal kimutatta, hogy

a Székelyföld gyermekhalottai 40—50 százalék között ingadoznak, de vannak vidékek, ahol a helyzet még ennél is szomorúbb. Az utóbbi három évben némi javulás mutatkozott, ami szakszerű ismeretterjesztő előadásainknak és legelső sorban a Sumulenin (Csíksomlyón) létesített „Egészség-ház” működésének köszönhető.

Az „Egészség-ház” a régi megyeházban működik, ahol a megyeszékhelynek Miercurea-Ciucra (Csíkszeredára) való költöztetése után a tanítóképző kapott elhelyezést. Két feladatot telje-

sít: Szülő-otthon és csecsemő-otthon. A sok száz esetből levonva a tanulságot, ma már teljes bizonyossággal megállapítható, hogy

a csecsemőhalandóság 25 százaléka nem az elégtelen, hanem a helytelen táplálkozásnak tulajdonítható.

Az intézmény egyformán gondot fordít az anyára és az utód nevelésére is, amely a legnagyobb horderővel bíró társadalmi kérdés. Jellemző a magyar intézmény népszerűségére, hogy az elmúlt esztendőben több, mint 600 anyát kereste fel gyermekével a tanácsadó rendelkezései.

— A tanácsadón kívül mi az intézmény legfontosabb teendője?

— A szülés előtt álló anyáknak az elhelyezése és ápolása. Az intézmény vezetősége azonban nem elégszik meg ennyivel, mert ha a környezet tanulmányozása során kiderül, hogy a kiscsinek a felnevelését a szülők anyagi helyzete nem biztosítja kielégítően, az „Egészség-ház” 5 éves korig befogadja a csecsemőket. Nyáron tágas udvaron és kertben vannak míg télen a kevesebb napfényt kvarclámpa fényével pótolják.

MINEL TÖBB ILYEN INTÉZMÉNYRE VOLNA SZÜKSÉG!

Beszélgésünk vége felé járunk, amikor a hirhetté vált és Ciucban (Csíksban) olyan elfajzásnak indult „bicskázás” felől érdeklődnünk.

— Nekiünk, orvosoknak, kemény erőfeszítésünkbe került, amíg ezt az áldatlanul rossz szokást sikerült nagyrészt kiküszöbölnünk. Az orvosi beavatkozásokon kívül döntő érvekkel kell meggyőznünk a virtuskodó és majdnem minden esetben az italos állapot mámorában elkövetett bicskázás tetteivel, hogy milyen következményekkel jár, ha történetesen haláleset is előfordul. Itt sem végeztünk hiábavaló munkát, mert az utóbbi időben a bicskázás nagymérvű csökkenése tapasztalható. A bicskázásnak évente átlag tíz ember esik áldozatul.

— Visszatérve az „Egészség-ház”-ról elmondottakra, mi a véleménye főorvos úrnak a romániai magyarság népegészségügyét illetően?

— Minél több olyan intézményt kellene felépíteni, vagy létesíteni, amelyek kizárólag a magyar népi egészségügy szolgálatában fejtenek ki tevékenységet. Akkor elérjük azt, hogy a magunk egészségét ápolva, utódaink testi és lelki egészségéről is gondoskodunk, azoknak az utódoknak az egészségét is védjük, akik a népi öszszesség, a népi folytonosság és megerősödés alapját képezik.

Kovács György

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1988. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: Álláskeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés és Házasság nem közölhető, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3. II. kerület: Popovici trafik, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Flauder-trafik, Piata La novari IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nógrády-trafik, (Corso mellett). — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—13.

Állás-keresés

Bejárónő azonnalra állást keres. (II., Str. Lunei 27, ajtó 7. 921

Bejárónő, aki jól főz, állást keres. Varjuné IV. Str. Gheorghe Sincai 18. 817

Ház-keresés

Háromszobás új családi ház nagy kerttel, április, vagy májusra olcsón kiadó a vágóhíd közelében. Ugyanott utazóböröndök eladó. Bővebbet Piata Bratianu újságbotában. 904

Modern 3—4 szobás lakások Österecher pék házában Bulev. Berthelot 12 szám alatt kiadók. 764

4—5 szobás modern, világos lakást keresek megfelelő mellékhelyiségekkel április végére, lehetőleg Belvárosban, vagy Erzsébetvárosban. Ajánlatokat kérek bérösszeg megemléstésével a kiadóban „Rendés lakó” címen. 810

Modern 2 szobás kerti lakás május 1-re kiadó. III., Bulev. Mihai Viteazul No. 42. 796

Déli fekvésű modern 5 szobás lakás II. emeleten és 3 szobás lakás II. emeleten május 1-re kiadó. I., Str. I. G. Duca 8. E. K. Thomas. 608

Egy és kétszobás modern lakás 1—2 személynek kiadó. III. Bulev. Mihai Viteazul 15. 816

Négyszobás uccai lakás a II. emeleten a Piata Unirii 13 szám alatt 3500 leu-ért kiadó. 815

Állás-vevői

Eladó Mehala központjában szolid úri ház öt szoba, téli és nyári konyhával, fürdőszobával és városi vízvezetékekkel, szép udvar, sok szőlővel. Címeket a kiadóba kér. 781

Modern ebédlő-bútor elköltözés miatt jutányos áron eladó. Bulev. Carmen Sylva 3. 814

Singer varrógép alig használt eladó. Fehér Imre Timisoara, V. Str. Horia No. 16. 920

Remington írógép jó állapotban lévő és egy új minimax tüzelő készülék jutányosan eladó. II., Str. Abrud 5. Radocsay. 904

Majdnem új 6 hengeres Studebaker Comander luxus-autó eladó. Dr. Selegianu I., Str. Mocioni 12. Telefon: 19—94. 805

A CFR magazin

április 7-én reggel 8 órakor a IV. kerületi állomáson

elárverezzi

a talált tárgyakat

Butorokat

nagy választékban, részletre is, a régi árban elárusítok UNGOR I., Merczy-u. 7.

„Gloria” temetkezési segélyegylet Timisoara.

MEGHÍVÓ

az 1940 évi április hó 14-én, (vasárnap) délelőtt fél 10 órakor az egyet helyiségében, Cetate, Str. Alba Iulia 9 sz. alatt tartandó

rendes évi közgyűlésre.

Napirend:

1. A közgyűlés megnyitása.
2. Az igazgatóság jelentése.
3. Az 1939 évi zárszámadás és az 1940 évi költségvetés előterjesztése.
4. A felügyelőbizottság jelentése és a felmentvény megadása.
5. Esetleges indítványok.

Amennyiben a közgyűlés 1940 április hó 14-én nem lesz határozatképes, úgy az 1940 április hó 21-én délelőtt fél tíz órakor ugyanazzal a napirenddel lesz megtartva és az alapszabályok értelmében a megjelentek számára való tekintet nélkül határozatképes lesz.

Az igazgatóság.

Hirdessen
a Déli Hírlap-ban